

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 311

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XII METAI

DR. ALG. MARGERIS

Angliškieji skoliniai ir jų atsiradimas

Skolinių žodyno įvadas

(Tęsinys)

Kiekvienas antraštinis žodis pailiustruotas pavyzdžiais — gyvąja liaudies kalba, rodančia to žodžio reikšmę ar reikšmes, jei jis daugiareikšmis, ir vietą, kuriai jis geriausiai tinka. Daugiareikšmiams žodžiams arba ir tiems, kurie nevienodai tariaimi, duodama net po keletą pavyzdžių, kad būtų plačiau ir ryškiau apibrėžiama jų prasmė. Bet kai kuriems teduodama tik ta reikšmė, kuria lietuviai juos supranta ir vartoja. Taigi ne visų antraštinių žodžių, ypač nesulietuvintųjų, daugiareikšmingumas yra pilnai išverstas ir pavyzdžiais pailiustruotas.

Dedami žodynai kai kurie ir tarptautiniai žodžiai, kurie, šiaip ar taip, kai kam atrodys, jog čia visai nereikalingi, taigi ir nedėtini. Autorius betgi mano kitaip. Viena, beveik 95 procentai ankstybųjų A. lietuvių atvažiavo čia tiesiog iš kaimo, kur jie tų žodžių visai negirdėjo, o jei kuris-ne-kuris ir girdėjo, tai jų labai maža kiek tevartojo. Čia gi atvažiavę, visus šio krašto kalbos žodžius laikė tik angliškais ir lietuvinu juos tik kaip angliškus, o ne kaip tarptautinius ar kitokius. Ir jų pasidaryti anglicizmai, arba angliškieji skoliniai, arba žargoniški terminai jiems visi atrodė tiktai letuviškai angliški, o ne tarptautiškai angliški. Antra, vienaip lietuvinu svetimus žodžius šviesuomenė, kitaip gi liaudis, pvz. iš automobile, carburetor, cocktail, commission, šviesuomenė pasidarė automobilį, karburatorių, kokteilį, komisiją, tačiau liaudis — *armobilį, kərbureiterį, kaktėlį, komišiną*. Dedant čia tik liaudies žodžius, derėjo dėti visus — ar grynai angliškus, ar tarptautinius suanglintus, o vėliau ir sulietuvintus.

Pagaliau dar viena pažyma pažymėlė, būtent, kad kai kurie sulietuvinti angliški žodžiai vartojami labai dažnai, o kai kurie visai retai; o todėl kai kas pasakys, jog pastarųjų ir minėti nereikėjo. Tačiau autoriui atrodo, kad tai būtų ne tik jau nėlogiška, bet ir skriauda tiems retiems žodžiams. Juk ir 100 dolerių banknotas retai tevartojamas, tačiau niekas nešoks tvirtinti, kad jų vertė mažesnė už 1 dolerio banknotą. Šiaip ar taip, bet reikėjo dėti ir dažnus, ir retus žodžius — visus. Tik kažin ar pavyko visus retuosius žodžius žodynai sudėti, nes juos sumedžioti buvo labai sunku, ypač jau tuos, kurie tevartojami tik įvairių specialybių žmonių, taigi visuomenei labai retai tegirdimi ir svetimi.

Kam šitas visai savotiškas, nepaprastas ir keistas žodynas, kuris ne tiktai lietuvių, bet ir kitų tautų žodyninė literatūroje yra labai retas dalykas, buvo rašomas?

Pirmiausia todėl, kad norėta duoti A. lietuviams tikrų, grynų lietuviškų žodžių, kuriuos jie galėtų vartoti vietoje angliškų skolinių, arba anglicizmų, be kurių jie gali labai lengvai išsiversti. Dažnai, mat, nusiskundžiama, jog be angliškųjų svetimybių išsiversti negalima. Čia norima parodyti, kad galima. Tiesa, kai kuriems angliškiems žodžiams pavadinti neturima lietuviškų žodžių; bet tai tik kai kuriems, o kitiems visiems turima jų pakankamai, tik visa bėda, kad jų nevartojama. Neturima pvz. žodžio *overauzėms* pavadinti. Na, esti ir daugiau panašių žodžių, kuriuos nelengva lietuviškai pavadinti. Bet tai tik labai maža mažuma, o didžioji dauguma labai lengva pavadinti juos tikrais, grynais ir gražiais lietuviškai žodžiais. Tik ar norima? Ne. Daug yra lietuvių, kurie taip pat labai pamėgę lietuviškai anglišką žargoną, jog nenori švariai kalbėti nei lietuviškai, nei angliškai, o tik maišytai, suplaktai ir nešvariai lietuviškai angliškai. Bet vis dėlto toli gražu ne visi. Reikia pradžiuginti ir drąsiai pasakyti, jog pati didžioji A. lietuvių dalis nori vengti ir išvengti tų svetimų jiems angliškųjų skolinių, kurie teršia jų kalbą ir kultūrą, bet nežino kaip: neturi lietuviškų žodžių jiems pavadinti. Ne tik neturi, bet ir negali jų gauti, nes nėra tam tikro šaltinio — žodyno, kur galėtų jų susirasti.

Ir štai kodėl šitas žodynas buvo rašomas.

Tačiau šitas nėra vienintelis reikalas, kuris akino autorių tokią žodyną rašyti; buvo jų ir daugiau, ir štai jie:

Visa trečioji lietuvių tautos dalis gyvena Amerikoje, ir lietuviškai angliškus žodžius vartoja ji per daugelį daugelį metų, ir vartoja gausiai, mieliai, visai nepagalvodama, kad skriaudžia gražią savo tėvų kalbą ir niekina lietuvišką kultūrą, kurią atsivežė iš savo gimtojo krašto. Juk daug A. lietuvių įpina

„Jūratė“ — J. Pautienius

į savo kalbą kuone pusę angliškų skolinių ir padaro iš anglų ir lietuvių kalbų jau nebe anglų ar lietuvių kalbą, bet kažkokį mišinį — žargoną.

Bet nežiūrint, kaip ir kiek mes šitą blogybę neigtume, vis tiek ji pasiliktų stambus faktas A. lietuvių gyvenime — nelengvai tenugalima jų polinkių jėga, kuri nemenkos įtakos turėjo jų kultūrinei pažangai ar, tiksliau tariant, atžangai. O turint galvoj, jog kada nors ir kas nors rašys A. lietuvių gyvenimo, žinoma, ne tiktai medžiaginio, bet ir kultūrinio, istoriją, kyla labai svarbus klausimas: ar parašys ir apie jų kalbą? Bendrai apie kalbą parašys, kur gi ne, bet tos kalbos žodyno tai jau, tur būt, tikrai niekas nerašys. Darbas, mat, nelengvas, tai viena; o antra, juk žodyninė medžiaga į istorijos lapus nededama, o jei ir dedama, tai tik trupiniais. Bet tada nebus A. lietuvių gyvenimas nei pilnas, nei visas, nei teisingas. Nebus jų kalbos, kurią jie, čia atvykę, sudarė ir vartojo — savo mintis, savo jausmus, savo džiaugsmą ir skausmą jos priemonėmis reikė. Juk į *auzą, naktaizą, byrą, karą, laikiną, fyliną, šiur, dacol, dacit* ir daug kitų lietuviškai angliškų žodžių jie taip giliai įprato ir juos pamėgo, kad, juos tardami, daugiau pasakė, daugiau save parodė, nei būtų pasakę bei parodę tardami savus: *namus, kaklaraistį, alų, automobilį, mėgstu, patinka, myliu, jaučiu, tikrai, gana, viskas, taip, visai taip*. Tiesa, šitokie kalbiniai dalkalai jų kultūros nepakėlė — priešingai, ją žemino, žlugdė, bet tam tikrų lengvatų, malonumo ir užgaidų nuraminimo, patenkinimo nemaža jiems davė. Žinoma, tai buvo menkas priedas prie svarbiųjų gyvenimo reikmenų ir pareigų: duonos, pastogės, šilto drabužio, laikraščių, knygų ir bendrai dvasinės šviesos, bet vis dėlto priedas. O kadangi jis yra kalbinio pobūdžio priedas, tai jo svarba automatiškai pasidaro didelė: didelė būsimoms kartoms, ypač kalbininkams ir istorikams. Juk iš žmonių kalbos baisiai daug galima patirti ir pasakyti apie ta kalbą kalbėjusiųjų praeitį, gyvenimą ir kultūrinį lygį.

Bet iš kur jie tą kalbą gaus, jei ne iš žodyno.

Ir štai antras reikalas, dėl kurio šitas žodynas buvo rašomas.

Pagaliau juk ateis laikas, kada A. lietuviai bus visai išnykę — svetimoje žemėje tik kapuose tebegyvens jie... O tuo tarpu Lietuvoje jų broliai ir sesės bus labai aukštai pakilę kultūroje ir medžiaginėje gerovėje. Argi jie galės prisiminti viso milijono savo tautiečių, svetimoje žemėje gyvenusių, labai sunkiai dirbusių, vargusių ir mirusių? Oi ne! Jie dažnai prisimins juos, apie juos kalbės, savo raštuose rašys, o jau ypač apie jų kultūrinį gyvenimą, taigi ir kalbą.

Taigi ir trečias reikalas, dėl kurio šitas žodynas buvo rašomas.

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vinc. Krėvės-Mickevičiaus
Spiesiam Prisiminimui

(Tęsinys)

AŠTUNTOJI DALIS

XXXIX

Ziemos galybė sudrebėjo,
Pavasaris ją jūron varė.
Jis poetu nepasidarė
Ir nemirė ar išprotėjo.
Jį vėlėk šilima gaivina,
Jis kambarį plačiai vėdina,
Kur tiek žiemojo, lyg žebenkštis
Ar troškiamo žirnelis ankšty...
Ja Nevoj rogių nēr'. Sriaunos'
Bangos' vien ledo lytys supas,
O saulė šypsos jų briaunos'.
Gatvėj sniegai jau tirpsta rūpūs,
Ir plauna grindinį jų purvas,
Kad požemių pradingti urvuos'.

XL

Ir kur Oneginas taip skuba
Per sudraskytą sniego rūbą?...
Atspėti lengva mįslė toji:
Pas Tanę rogės jo sustoja.
Išbaęs, lyg lavonas, lipa,
Žmogaus nė vieno prieangy.
Per salę žengia... štai ir ji.
Ir vaizdas šis ilgam paliko:
Generolienė, va, išblyškus
Kėdėje glamžo nosinaite.
O tankios ašaros jos trykšta
Ant laiško; jį, matyt, vėl skaitė.
Pamiršo baigti tualetą.
Ir kambarį ne viskas vietoj.

XLI

Ir kas jos nebylių kančių •
Vien metęs žvilgsnį nesuprastų;
Kas toj didikėj neatrastų
Jaunystės svajų ir minčių.
Prie kojų puola jos Oneginas.
Lyg nusidėjėlis vienuolis,
Maldauja jis. O, ne ginąs
Save ši kartą tas puikuolis.
Ji tyli, tarsi kas užbūrė.
Be nuostabos, be pykčio žiūri.
Pamišęs žvilgsnis, paakiai
Jnodi pasako viską jai.
Ji atsibudo praeitis,
Svajonės, nekalta širdis.

XLII

Pra... ji atsistot bevalė
Ir nenuleisdama akių,
Nuo lūpų trokštančių, kaitrių
Vis rankos atitraukt negali.
Jos mintys skrenda atgalios.
Galon po pertraukos ilgos
Prabilo ji balsu tyliu:
"Pakanka! Kelkitės. Turiu
Jums pasiaiškint atvirai.
Oneginai, tur' būt' gerai
Atsimenat mūs' rendez-vous,
Kai Jūs' pamokslo išdidaus
Pažeminta sode klausiaus.
Eilė nūn mano, nors graudu.

XLIII

Tada, Oneginai, jaunutė,
Geresnė, rodosi, buvau.
Mylėjau Jus. Ir ką radau
Širdy?... Joj žvarbūs vėjai pūtė.
Tiesa?... Jums ne pirmiena buvo
Kuklios mergelės apsvaigimas.
Ir, Dieve, tas prisiminimas
Man stabdo kraują. Viskas žuvo!
Tai vyko, lyg sapne, kadaise.
Bet kaip pamiršti sceną baisią.
Pamokslą, žvilgsnio ledą joje...
Bet Jums atleidžiu, net dėkoju.
Jūs buvote tada teisingas,
Net savanaudiškai kilnus.

XLIV

Tada, sutikit, dykunoje,
Toli nuo miesto žilurių,
Nepatikau Jums... Kam kamuojat
Dabar mane?... Kodėl turiau
Aistros Jūs' dalyvaut puotoj?
Nejau todėl, kad štai aukštoj
Draugijoj randate mane.
Kad aš turtinga, kad žinia,
Jog mano vyras invalidas,
Kad supa pagarbos jį šydas?...
Ko siekiat Jūs?... Kad tuoj visi
Puolimą mano sužinotų;
O Jus ši nešlovė baisi
Kutentų ir svaigintų protą?!

XLV

Verkiu... Tatjaną, ak, kvailutę
Jei Jūs prisimenat truputį,
Žinokit... Jūs' kalba šiurkšti,
Lyg rykštė, pamoka skaudi
Mažiau sujaudino. nei štai
Šios ašaros ir šie laiškai.
Tada atmintinoj alėjoj
Atrodo, Jūs pasigailėję
Paklydėlės širdies palaukėj
Ir amžių gerbėte... Palaukit!
Ir kas dabar prie mano kojų,
Užkišus laisvę vėl už grotų,
Parklupdė Jus?... Suprast vargu!
Su Jūs' širdim, su Jūsų protu
Menkučio jausmo būt vergu?
Verčiau iš tolo žvelgt į rojų.

XLVI

Kas man, tikėkit, prabanga,
Linksmųjų nešanti banga,
Pasisekimai, puotos, baliai,
Šių rūmų kandys ir pelėšiai,
Gyvenimas skirtingas dviese.
O, jei tai mano būtų valioj,
Jokios aukos nesigailėčiau,
Kad tik gražinti aš galėčiau
Laukinį sodą, gūžton kelią,
Lentyną knygų... Tą kampelį,
Kur Jus anądien sutikau;
Kapus už kaimo atokiau,
Kur kryžius ir berželio šakos
Su niane paslaptinai šnekas...

XLVII

O laimė buvo galima,
Net netoli... Gana, lemtis
Pastūmė eit kitu keliu,
Nors būtų ir klaidingas jis.
Ai, kiek gi ašarų karčių
Mama išliejo alpdama,
Kol sutikau tekėt... Vienodi
Laimikiai buvo man... Dar žodį!
Pamirškite, prašau, Tatjaną.
Nors myli Jus (kam veidmainiauti?!)
Jums nesunku bus atsigausti:
Savimeilė širdy rusena.
Bet atiduota aš kitam,
Dora žmona ir liksiu jam".

Portretas — V. Petravičius

XLVIII

Eugenijus, tarytum stabo,
Ištiktas liko, jai išjus.
Jo skausmas siekia apogėjaus.
Nepiešiu jo dėl bendro labo.
Gražino realybėn jį
Pentinų šaltas skambėsysis
Tai veria vyras jos duris...
Tuo baigias pasaka graudi.
Ir valandą pikčiausią šią
Visam palikim bonvivana
Ir nelaimingąją Tatjaną.
Su jais keliavome gana.
Pasiekėm krantą jau, valio!
Ir einam poilsio namo.

XLIX

Ir kas bebūtum pagaliau,
Skaitytojau — ar priešas, draugas,
Bičiuliškai man noris tau
Sudievu tarti... Juk suaugęs
Per knygą su tavim esu.
Sudiev. Kratau rankas visų!
Posme žaismingam ko bjieskotum:
Atsiminimų gal audringų,
Gyvų paveikslų, aštrių žodžių,
Gramatiškų klaidų siaubingų,
Tegu apysaka paguodžia.
Ir, jei nors krislą rasi Tu,
Kas pramogai, svajonei tiks,
Sujaudins širdį, žiebs minčių,
Man geisti nieko nebeliks.

L

Turiu sudievu tarti garbę
Tau, palydovui ligi galo.
Ir Tau, brangusai ideale,
Ir tau, mažyti, gyvas darbe.
Per jus patyriau, kaip man matos,
Kas dainiaus širdžiai tiek brangu —
Užuomaršą būties verpetuos'
Ir saldžią šnektą tarp draugų.
Praslinko daug dienų, naktų
Nuo laiko, kai aiškių vaizdų
Herojų sieloj neturėjau;
Kai knygos šios teisingo melo
Per burtų audinį finalo
Dar įžiūrėti negalėjau.

LI

Ir kam posmus pirmuosius šiuos
Skaičiau ekstazės svaiguly,
Vienų nėra, kiti toli,
Kaip tarė Sadi kitados.
Paišiau Oneginą be jų.
Nėra ir tos, kuri Tatjaną
Skaičiom apvilko skraistėm meno...
Lemtis pakirto juos dalgiu.
Laimingas, puota kas įkaitęs
Apleido, nesulaukęs galo;
Būties romaną kas ant stalo
Paliko jojo nedaskaitęs,
Su juo kas skirtis sugebėjo,
Kaip man su O ir E išėjo.

1830-1831. Peterburgas. Boldino.

Šiaip nespausdinama jau

DEVINTOJI DALIS

Onegino kelionė po Rusijos vietas
(apie ją minima VIII d.). Puškinas turėjo
jai sugestijų ir iš savo kelionės tremties
metais, paliesdamas tarp kitko žavėjusią
jį ponį Riznič (Odesoj). Aprašydamas
Krymą (Tauridė), skiria Adomui Micke-
vičiui žodžius: "Ten dainavo Mickevičius
įkvėpimo pagautas. Ir prie kranto uolų pri-
simindavo Lietuvą savo".

ir DEŠIMTOJI DALIS

Puškinas skirta "dekabristams", sukilė-
liams prieš caro tironiją... Slėpdamas pos-
mus, Puškinas rašė juos ant palaidų po-
pieriaus gabalėlių, liko tik skiautelės, pa-
vieniai ar nutraukti sakiniai.

Čikaga, 1954.

Z. JUŠKEVIČIENĖ

Paminėta Šatrijos Ragana

Nėra abejonės, kad Marija Pečkauskaitė, lietuvių literatūroje žinoma Šatrijos Raganos vardu, priklauso šviesiausių Lietuvos moterų skaičiui. Jos nuopelnai literatūrai, pedagogikai ir, apskritai, auklėjimui yra milžiniški. Jos idėjos dar ir šiandien yra gyvos, aktualios. Šešiuose tomuose sutalpinti jos raštai patartini perskaityti kiekvienai bręstančiai mergaitei.

Balandžio 8 d. rašytojos 25 metų sukaktį atitinkamai atžymėjo dvi Chicagos moterų organizacijos — "Šatrija" ir "Giedra". Minėjimas įvyko Marijos aukštesniojoje mokykloje.

Iškilmes pradėjo Danutė Lipčiūtė-Augienė. Savo trumpame žodyje ji palietė rašytojos ideologiją ir pakvietė p. J. Daužvardienę padaryti pranešimą.

Kalbėtoja įprastu savo nuosirdumu aptarė Šatrijos Raganos idealizmą, rekomendudama jį pavyzdžiu šių dienų moterims ir mergaitėms. Ji skatino per spaudą kelti viešumon gerąsias rašytojos savybes. Specialiuose spaudos skyreliuose spausdint Šatrijos Raganos raštų ištraukas. O taip pat ir šeimoje įvesti tam tikrus pusvalandžius, kurių metu televiziją galėtų pavaduoti pokalbiai apie rašytoją bei jos pedagogiką.

Ta proga prelegentė papasakojo apie savo tėvų įvestas šeimoje rimties valandėles, kurios vaikams suteikdavo daug gilių išgyvenimų. Į kambarį slinkdavo vakaras. Virdavo vakarienė. Vaikai laukdavo iš darbo grįžtančio tėvo ir klausydavosi motinos pasakojimų apie už vandenyno likusios tėviškės grožį: apie monotoniškai besisukantį vandens malūno ratą, apie Nemuną plaukiantį garlaivį...

A. Jasaitytė savo pranešime iškėlė gerąsias rašytojos charakterio savybes ir aptarė jos ideologijos ypatybes.

Pagrindinė pranešėja buvo iš Clevelando atvažiavusi A. Augustinavičienė. Ji panagrinėjo Šatrijos Raganos kūrybą. Iškeldama jos didelį intelektą ir plačią erudiciją, ji betgi kritiškai pažvelgė į jos talentą. Nors Šatrijos Raganos nuopelnai yra dideli tautiniam lietuvių atgimimui, bet savo raštais ji nėra iškilusi aukščiau už visą eilę kitų to meto lietuvių rašytojų bei pedagogų. Prelegentės žodžiais, labiausiai gerbtinos Šatrijos Raganos savybės yra jos subtilumas ir moteriškas švelnumas. Tos savybės taurina visą žmoniją.

Prelegentių kalbas palydėjo prof. Vl. Jakubėno ir smuikinininko A. Paukščio atlikti šopeno, Budriūno, Rachmaninovo ir Smetanos muz. kūriniai.

Aktorės Z. Kevalaitytė, E. Blandytė ir Z. Venclauskaitė recitavo Šatrijos Raganos kūrinii ištraukas. Viena buvusių Šatrijos Raganos mokinių man privačiai apibrėžė Šatrijos Raganos charakterį: ji buvo šalta, oficiali, bet kartu patraukli ir sugebanti lengvai įgyti mokinių pasitikėjimą bei pagarbą. Labai mėgo muziką. Pasizymėjo švelniomis manieromis.

A. TVERAS

Laikrodžiai ir Brangenybės

Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
TOWnhall 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
HAYmarket 1-2028

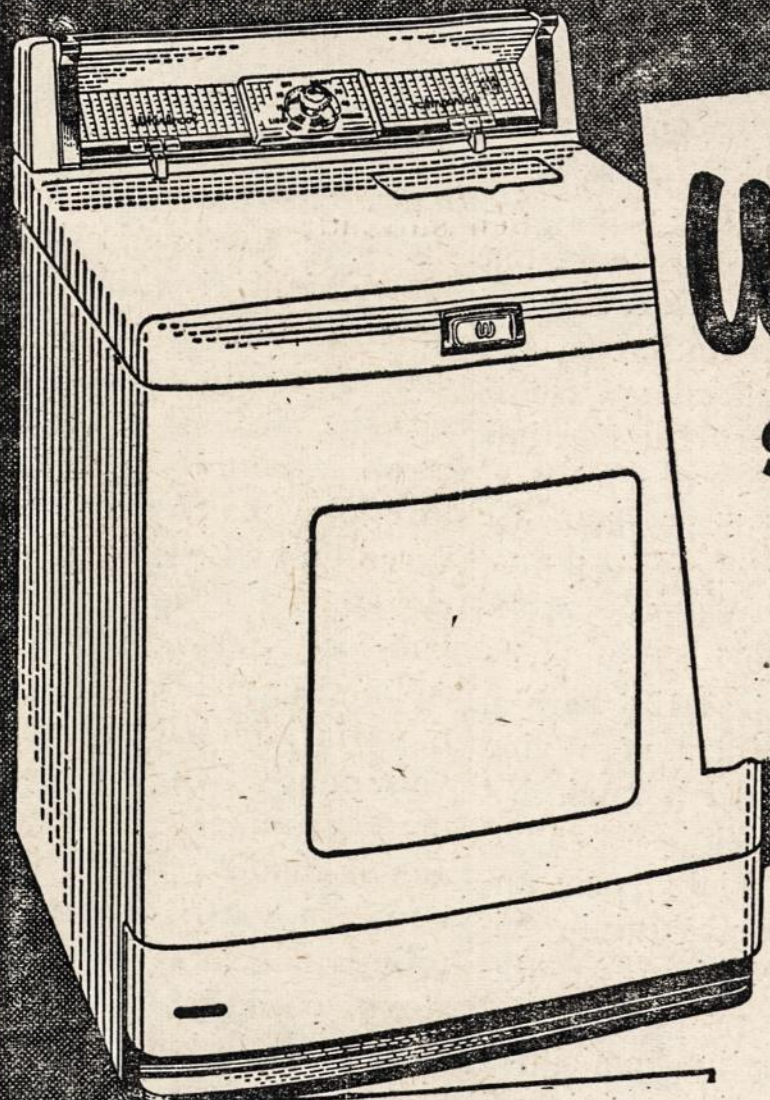
Now at **SOLTIS**

DRIES ALL FABRICS

EVEN SHEEREST OF MATERIALS

TWICE AS FAST

AS REGULAR-SPEED DRYERS

Whirlpool
SUPER-SPEED
GAS DRYER

IMPERIAL

WITH 5 AUTOMATIC
TEMPERATURE SELECTIONS

- 3 heat settings for regular materials.
- 2 settings for delicate, dainty fabrics.
- Illuminated Guide Life control panel.
- Porcelain top resists marks and stains.
- Completely-automatic ignition.
- 20-lbs. of wet clothes capacity.
- Controlled, tempered air circulation.
- Ultra-Violet germicidal lamp.
- Step-saving, Cycle-Tone signal.
- Illuminated, automatic door release.
- Convenient, built-in lint screen.
- Satin-smooth drying drum.
- Lifecoat finish for lasting beauty.

EASY TERMS

SOLTIS

HOME APPLIANCES

AND FURNITURE

2647 WEST 51st STREET

Tel. HEmlock 4 - 7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

STUDENTŲ

DIENOS

Redakcijos adresas: J. Šn. alkštys, Rogers Center
Box 357, Indiana University, Bloomington, Ind.

REDAGUOJA REDAKCINĖ KOLEGIJA:
S. Novickis, J. Šmulskštys ir H. Žibas

Pranašai ir stebuklai

Daug neįtikėtinų dalykų galima rasti sapnininkuose ir... studentiškoj spaudoj. Sapnininkais jau senai nebetikiu, bet studentų spaudoj pasirodė pranašystės ir stebuklai kartais ir labai įtikinamieji atrodo. Tik, deja, pranašystės šiais laikais yra labai nedėkingas amatas. Nepasisekė ir "Akademinų Prošvaisčių" (Drauge) redaktoriams ši kartą išpranašauti, kodėl santariečiai nepritarė pasiūlymui stud. s-gos rinkimuose išstatyti tik vieną sąrašą. Jų nuomone, santariečiai ši pasiūlymą atmetė todėl, kad jį įgyvendinus nebebūtų progos rinkimuose nugalėti ateitininkus. Išpranašauta, kaip matome, visai teisingai. Norėdami rinkimuose "nugalėti" ateitininkus, santariečiai ši kartą rinkimuose savo sąrašo neišstatė. Dabar, tur būt, niekas neabejoja, kad rinkimuose santariečiai ne tik nori nugalėti, bet ir nugalės. Neaišku tik, ką nugalėję darys su netikrais pranašais...

Pranašai tačiau mūsų nestebina. Stebina tai, kad šiais metais ateitininkai pasiūlė santariečiams ir akademikams skautams išstatyti vieną jungtinį sąrašą. Kautynės dėl valdžios stud. s-goj anksčiau būdavo nemažesnės, negu prieš seimo rinkimus. Net didieji partijų rabinai prieš rinkimus šokdavosi aiškinti, kad vieni bedieviai, kiti per daug dievoti, tretieji ne skautai, dar kiti neaktyvūs ir t.t. Šiais metais pirmą kartą ieškoma atskirų studentų tarpe besireiškiančių srovių susitarimo.

Pati susitarimo mintis sveikintina, vieno sąrašo pasiūlymas naujas ir įdomus. Reikia manyti, kad ir tie, kurie jį siūlė, ir tie, kurie nepritarė, tai padarė norėdami bendram s-gos darbui tik naudoti. Vieno bendro sąrašo teigiamos pusės: panaikintų vienos grupės dominavimą s-goje, sustiprintų vieni kitais pasitikėjimą, lengviau būtų atsiekti daugumos narių pritarimas bendriems darbams.

Mums betgi atrodo, kad vieno sąrašo mintis atneša ir daug neigiamybių, kurios sąjungos darbą per daug apsunkintų ir, gal būt, net pastūmėtų į mirštančių organizacijų eiles. Jei visos grupės susitaria dėl bendro sąrašo kandidatų (o didelio susitarimo čia nereikia, svarbu, kad yra du santariečiai, du ateitininkai, du akademikai ir vienas niekam nepriklausantis) — nebėra net prasmės daryti rinkimų, nes visvien visi kandidatai jau "išrinkti". Rinkimai jau ir yra tam, kad s-gos nariai galėtų pasirinkti geriausiai sugeban-

žmones. Vienas sąrašas šią teisę atimtų iš s-gos narių ir atiduotų grupių vadovams, kurie dažniausiai yra jau net nebestudentai ir pirmoje eilėje suinteresuoti ne s-gos reikalais, bet tik savo grupės prieaugliu ir grupės tikslų atstovavimu s-goje. Šitoks problemos išsprendimas vis dėlto būtų per daug nedemokratiškas.

Antra, ir bene svarbiausia vieno sąrašo neigiamybė, tai kad panaikinus betkokią kompeticiją grupės vargu ar statytų sąrašą stipriausius savo kandidatus. Juk kokia gi tada būtų prasmė atiduoti bendram darbui stipriausius savo žmones, jei visvien jokia grupė už s-gos veiklos vadovavimą neneštų jokios moralinės atsakomybės, ir tiek geriausių, tiek silpniausių kandidatų "išrinkimas" būtų iš anksto garantuotas. Priešrinkiminėse varžybose kandidatai paprastai padaro daug pažadų ir pasiūlymų, kaip pagyvinti, pagerinti, suįdominti s-gos gyvenimą ir pasiekti didesnių veiklos rezultatų. Išrinkti jie stengiasi pagal savo jėgas ir sugebėjimus tai įvykdyti, nes apsilėidus šiais metais, sekantčiuose rinkimuose pakenkiama sau ir savo sąrašui kituose rinkimuose. Vieno sąrašo sistemoje s-gos nariai nei rinkimų metu nebegalėtų įvertinti valdybos darbo, nes jei padu santariečiai ir ne piršto nepajudino valdybos veikloje, sekantį kartą reikės vėl išrinkti tuos, kuriuos santariečiai malonės įrašyti į sąrašą. Gi kad šios mintys nėra vien akademiški išvedžiojimai, bet praktiškoje veikloje išbandyti faktai, sutiks kiekvienas, kuris perskaitys paskutinio visuotinio suvažiavimo rezoliucijas ir po jomis padėtus parašus. Rezoliucijų komisija gi ir buvo sudaryta grupinio susitarimo pagrindu — po vieną iš kiekvienos studentiškos organizacijos. Ir pasirodo, kad taip į rezoliucijų komisiją mes "išrinkom" kolegas, kurie studentų s-gos rinkimus siūlė išspręsti loterijos būdu, supilant visų s-gos narių pavardes į skrybėlę ir sumaišius ištraukiant septynis "geriausius iš geriausių". Negaliu dar vis atleisti pirmininkavusiam kol. A. Sužiedeliui, kad neleido šio akademiško sumanymo autorini baigti savo pasiūlymą — taip skaniai pasijuokti tikrai nebeteks jokiam suvažiavime. Visa nelaimė tik, kad siūlytojas kalbėjo rimtai. Atrodo, kad ir susitarimo būdu sudarytame ir išrinktame vieninteliame sąrašo mes nerastume nieko geriau s-gos darbui vadovauti resnio, kaip septynis loterinin-

kus.

Jau rimtesnis yra dviejų sąrašų (kiekviename po du iš kiekvienos organizacijos ir 1 "neorganizuotas") pasiūlymas. Tik — čia jau nebėra visų vieno sąrašo teigiamų pusių. Atkrinta ir svarbiausias motyvas — vienos grupės dominacija. Juk pav. akademikai gali išrinkti 2 savo atstovus iš vieno sąrašo ir du iš kito, santariečiai tokiu būdu pasidalintų likusias tris vietas ir ateitininkams nelieka nė vienos. Išvada: du dirbtiniai sąrašai dabartinėje rinkimų sistemoje neįneša nieko naujo.

Kai kas sako, kad s-gos rinkimų problemą galima būtų išspręsti ne dirbtinai sudarytu sąrašų pagalba, bet visiškai panaikinant sąrašinę sistemą. Tačiau vien sąrašų panaikinimas irgi nieko nauja neatneš, išskyrus vienos srovės visišką dominaciją. Stipresnė grupė tokiu būdu praveistų visus 7 kandidatus, silpnesnės — gavę po truputį mažiau balsų — liktų visai eliminuotos. O priežastis čia yra ta, kad kiekvienas s-gos narys gali balsuoti už visus 7 kandidatus. Jei mes s-goje kada nors prieitume susitarimo, kad kiekvienas s-gos narys rinkimuose turi tik vieną balsą, kurį gali atiduoti už jam labiausiai patinkamą kandidatą, tada atkristų vienos grupės dominavimo baimė ir sąrašinę sistemą galėtume pakeisti asmenine. Tai ir būtų, atrodo, pats logiškiausias sprendimas organizacijai, kurios nariai gyvena išsisklaide įvairiose vietovėse. Vistiek visų kandidatų jokių būdu negali pažinti ir balsuojant vadovaujamasi daugiausia kandidato grupine priklausomybe. Juk ir demokratiškai besitvarkančiose valstybėse nė vienas pilietis nerenka visų seimo atstovų, o tik labai nedidelę jų dalį, nes priešingu atveju kiekviena demokratinė sistema būtų nieko daugiau, tik vienos partijos diktatūra. Taigi, jei apribotume rinkimų nuostatus taip, kad kiekvienas narys gali balsuoti tik už vieną kandidatą, galėtume išsirinkti sąjungos vykdomuosius organus iš tų žmonių, kurie atrodo geriausi ne vienai kuriai grupei, bet visiems skirtingose vietovėse gyvenantiems ir įvairių pažiūrų studentams. Individualinė sistema tokiu atveju būtų geriausias problemos išsprendimas. Tačiau ar pavyks mums save įtikinti, kad atsižadėtume septynių balsų patenkindami tik vienu už geriausią kandidatą — nesu perdidelis optimistas, nes tai būtų jau beveik stebuklas.

Z. V. Rekašius

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
SATURDAY, APRIL 14, 1956

REZOLIUCIJOS

Lietuvių Studentų Sąjungos
Studijų Dienų, įvykusių
š.m. vasario 4-5 d.
New Yorke

Lietuvių akademinis jaunimas jaučia gilią moralinę pareigą savyje išlaikyti tautinio susipratimo jausmą.

Šios pareigos sėkmingesniai įvykdymui kiekvienas studentas stengiasi:

I. Pažinti savo tautos ryškiausius vertybinius bruožus, studijuodamas liuanistinius, istorinius, teisinius ir kitus su tautos ir valstybės egzistencija surištus mokslinius aspektus.

II. Savyje pakartotiniu sąmoningu apsisprendimu stiprinti tautinį susipratimą asmeninėj plotmėj, realiu būdu išreiškdamas save lietuviškos ir amerikoniškos aplinkos sukurtą sintezę, tuo formuodamas savo lietuvišką asmenybę.

III. Pareigingai įsijungti į lietuvišką akademinę veiklą ir joje ne tik pasyviu dalyvavimu, bet ir aktyviu gyvu pasireiškimu puoselėti tos veiklos užsibrėžtus tikslus.

IV. Nepaneigdamas savo asmeninių idėjinių įsitikinimų, vieningai reikšti bendrų siekimų atlikime tuo išreiškiant solidarumą ir vienybę įvairume.

V. Savyje ugdyti sąmoningo pareigingumo jausmą, tuo užtikrindamas esminių tautinių uždavinių vykdymą.

Rezoliucijų komisija:

N. Stadalnikaitė

R. Vaišnys

V. Vyngantas

25,000 PARAŠŲ
LIETUVAI

Šiuo metu yra platinama *Lietuvių Jaunimo Peticija*, kuri birželio mėn vidury (minint 1941 m. deportacijas) bus įteikta Prezidentui Dwight D. Eisenhower. Peticijoje lietuviškasis jaunimas prašo Amerikos valdžią atstatyti Lietuvos nepriklausomybę ir dėti visas pastangas idant palengvintus Sibiran išvežtų lietuvių būklę. Peticiją, kurios iniciatoriumi yra Studentų Santara, remia visos didžiosios lietuviškojo jaunimo organizacijos: Akademinis Sambūris šviesa, Akademinis Skautų Sąjūdis, Lietuvių Skautų Brolija, Lietuvių Skaučių Sesiarija, Lietuvių Studentų Korp. Varpas, Lietuvių Studentų Sąjunga J. A. V., Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūris, Lietuvos Vyčiai, Moksleivių Ateitininkų Sąjunga, Studentų Ateitininkų Sąjunga. Yra numatyta surinkti ne mažiau kaip 25,000 parašų. Sėkmingam petičijos pravedimui yra sudarytas egzekutyvinis komitetas, susidedas iš V. Adamkavičiaus, pirm., A. Lauciaus, J. Šoliūno ir R. Tallat-Kelpšos. Visais petičijos reikalais prašoma kreiptis adresu: Lietuvių Jaunimo Peticija, 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

(Tęsinys 5 psl.)

Ar tikrai "kartų dvikova"?

Kažkada Kostas Ostrauskas kalbėjo apie "kartų dvikovą". Jo nuomone, "jaunoji", dabartinės studentijos, karta skiriasi nuo "senosios" tuo, kad pirmoji nebenori, iš vienos pusės, sufanatint visų nuomonių skirtumų, net kultūrinius klausimus paverčiant partiškumo objektu; ir iš antros pusės — susentimentalinti visa, kas lietuviška. Jaunoji karta, esą, turinti daugiau rūpintis kultūriniais, o ne politiniais reikalais, kurti vakarietiški, gyventi tolerantiškai ir apamai visur būti šviečiančiu pavyzdžiu vyresniesiems.

Kaip lengva suromantinti jaunystės prisiminimus, taip nesunku pernelyg suidealinti ir pačią jaunystę. (Man visuomet būdavo juokinga stebėti tūlą gerai išsimiegojusį ir primaitintą pilietį, kuris, atsilankęs į kokių studentų suvažiavimą, užuot pagelbėjęs realų darbą dirbti, ima aiškinti rengėjams, kurių ir naktys nemiegotos, ir pietūs nevalgyti, ir galvas gelia — kaip "jaunystė viską gali". Daugiausia tų vaizduotėje, kurie gailisi, kad jie patys jaunystėje nieko rimtesnio negalėjo ir dabar savo neišpildytus sapnus projektuoja kituosna.)

Tos kartų dvikovos, apie kurią šnekėjo K. Ostrauskas, aš studentijoje ieškojau su žiburiu ir neradau. Iš vienos pusės — vis dažniau pasirodo reiškinių — spaudoje, suvažiavimuose ir, po rinkimų, teismuose, — kurie kai kam leidžia prabilti apie tai, kad vyresnioji karta savo nesutariais esanti "užkrėtusi" ir studentiją. Su tokiu liūdymu negalima sutikti: kiekviena karta pati pasirenka savo kelią, ir yra pati atsakinga už save. Tačiau tai nepakeičia fakto, kad studentija nėra išėjusi į krypties žygį prieš tuščią visuomeninę trintį.

Iš antros pusės, turime pasigesti pačioje studentijoje kultūrinio gyvumo. Man prisimena vieno newyorkiečio pasisakymas, jog kultūrinio intereso (ir iš viso gilesnio lietuviško pojūčio) šiandien ieškoti begalime tarp jaunesniųjų kolegų, tik studentėse. Vyrų, esą, arba sportuoja, arba politikuoja, arba specializuojasi tokiais aklaish specialistais, jog, pavyzdžiui, inžinieriui nebeegzistuoja joks dydis, iš kurio negalima ištraukti nedviprasmiško logaritmo ir pan. (Tačiau tokiais pat siaurais specialistais turime laikyti ir tuos literatus, kurie argumentuoja: "savo temperamentu esu literatas ir todėl negaliu dalyvauti visuomeninėje veikloje".) Panašią padėtį aš galiu patvirtinti esant ir Chicagoj, kur — bent tarp mūsų žmonių — didesnė dalis merginų ir studijuoja kultūrinius mokslus (muziką, meną), tuo tarpu apie vyrus galioja, kas pasakys.

Nežinau, ar tai mano pasidavimo amerikietiškos kultūros įtakai ženklas, kad iš Pinebergo auklėtinio Ostrausko gana civilizuotai skambančios "kartų dvikovos" padirbau lyčių dvikovą. Tačiau iš tikrųjų ir senoji imigrantiškoji patirtis, ir dabartinė padėtis verčia šiuo besiformuojančiu skirtingumu susirūpinti. Iš vienos pusės, prisimename moterišką lytį buvus ilgiau pajėgią išlaikyti gyvą lietuviškos dvasios ir žinome, kokią esminę vaidmenį čia yra suvaidinusi kaip tik kultūra.

Iš kitos pusės, turime prisiminti, kad ir pačioje Amerikoje esama tendencijos lytims specializuotis — vidurinė klasėje moterys gina kultūros privilegijas ir per skausmą vaikšto į koncertus, gi vyrai, užsidarę bet kuriam kultūriniam vyksmui, tarnauja vien biizniui, golfui ir technikai. Tačiau, kadangi socialinį statusą apsprendžia žmogaus santykis su biizniu ir technika — ir ypač jo uždardis, — o ne jo vidinio gyvenimo kokybė, šis biiznio ir technikos primatas įsivyrąja vis labiau ir labiau, ir kultūra tampa "moteriška", nevysiškai vertinga ir gal dėl to tokia, palyginti, nevaisinga. Mes turime puikių jaunuolių! Tačiau ar nenukreipiame jų į tą patį siaurą išsispécializavusių technikų kelią, kultūrinius interesus palikdami moterims? Tačiau moteris niekada nebuvo pajėgi gyventi be vyro, ir ji vargiai galės be šio išplėtoti ir patenkinti mūsų bendruomenės kultūrinį interesą.

Aš dėl šio vyrų "nukultūrinimo" kaltinčiau ne tik vidurinės klasės Amerikos dvasią ir mūsų vyresnės kartos susikoncentravimą beveik išimtinai politikos rajone, bet taip pat ir pačios akademinės bendruomenės vadinamuosius "kultūrininkus". Man beveik neteko sutikti tarp studentų literato, kuris nelaikytų pirmąją savo profesinę pareigą šalintis nuo aktyvaus dalyvavimo studentiškame bendruomeniniame gyvenime. (Išimčių rasime tik ateitininkuose, kurie "kultūringo" ir "visuomeniško" žmogaus sąvokų hermetiškai neskiria.) Savotišku paradoksu nuskamba, kad ne tik dailės studentai, bet net ir muzikai yra pasirodę labiau socialūs už pagal visas protingas definicijas gyvenimo centre stovėti ir jį pažinti turintį literatą.

Kaip galima išugdyti jaunuosiuose studentuose susidomėjimą kultūros vertybėmis, jei visi jų vadai ir pavyzdžiai yra arba nuostabūs vasaros stovyklų rengimo technikai, pasigėrėjimai keliančių balių rengėjai, arba nuolat krutą ir iš viso negalvoją politikai, arba mikroskopiniai specialistai, arba tradicijų žiurkės, kurių

visas išdžiūvęs gyvenimas paskirtas daboti, kad niekas šiuokštu nenukryptų nuo protėvių praminto kelio, kaip korporacijose gerti alų?

Kultūrininkai, tiesa, pakviesti ateidavo į talką. Tačiau, norint jauną žmogų pažadinti kūrybiškam gyvenimui, nepakanka laukti, kol kas pakvies, reikia pačiam kultūrininkui įsijungti į sportininkų, politikų ir inžinierių koloniją ir priversti ją pabusti. Kaip žinia, kas miegančią karalaitę pažadina, tą ji yra priversta, nieko kito nepažindama, pirmu žvilgsniu ir įsimylėti. (Tai, tarp kitko, priežastis, dėl ko ateitininkai šiandien gausesni, negu bet kada anksčiau.)

"Vien - visuomeniško" dvasia studentijoje vis stiprėja. Visuomenininkai, kurie skaito Radausko poeziją ir gėrisi Petravičiaus raiziniiais (arba iš viso apie juos bet ką žino) iš studentijos vadovavimo baigia pasitraukti (vėl išskiriant ateitininkus, kurie iš principo pirmininku renka, jei ne stačiai poetą, tai bent literatūrinių ambicijų turintį žmogų). Kas studentijoje nugalės: Williamsburgo ar Bridgeporto bedvasiškumas, ar kultūringo gyvenimo kibirkštis — didelė dalimi priklausys nuo aktyvios kultūrininkų iniciatyvos. Norėtusi tikėtis, kad jie ateis į talką, kol dar ne vėlu.

Romantiškieji ir bohemiški principai, reikalauja kultūros vyru, kaip vienišam liūtui, izoliuotis nuo "jo nesuprantančios" visuomenės, yra nepateisinami ir dvelkia nerimtumu, kai tauta kovoja dėl laisvės, mes gi — dėl jos išlikimo. Juo labiau, kad visuomenė, nusi-vylusi politika, trokšta "menininką suprasti" ir jo pasiūlytų atsigaivinti, — nors jina dar ir nesuvokia, ką jai reikia mūsų šiandieniniame mene suprasti.

V. M.

Akademinės

šypsenos

Konkursas

Studentų žodžio 46 n-ry studentų sąjungos centro valdybos pirmininkas P. Joga, teisingdamasis dėl ateitininkų kontroliuojamos c. v-bos santariečių neįsileidimo į rinkiminę komisiją, paskelbė, kad šiuo metu c. v-boj yra ne 4, bet tik 3 ateitininkai. Kolega pirm-kas iš šio fakto išvedė, kad jei tik 3 ateitininkai c-ro v-boje, todėl jie neatsakingi už santariečių neįsileidimą į rinkim. komisiją. Akad. šypsenų redakcija, norėdama sąjungos nariams padėti kuo greičiau sužinoti, kas iš buv. 4-rių ateitininkų sąrašo kandidatų, išrinktų į c. v-bą, po rinkim. k-jos incidento pasidare neateitininku, skelbia konkursą, kuriame bus skiriama didelė moralinė dovana (kad

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, APRIL 14, 1956

"Šviesos" veikla
New Yorke

Šių metų kovo 10 d. Baltic Freedom House patalpose įvyko New Yorko šviesos sambūrio skyriaus susirinkimas. Dalyvavo didelis būrys New Yorko šviesiečių. Susirinkimui pirmininkavo Jonas Vilgalys.

Dr. J. Repečka skaitė paskaitą tema "Mūsų kelias į lietuviškumą". Prelegentas grįnai akademineje paskaitoje kiek ilgiau sustojo ties tautininkų ir krikšč. demokratų ideologinėmis gairėmis. Jis pakritikavęs, jis perėjo prie problemų, kurios veda į demokratiją, o per ją į lietuviškumą. J. Repečka demokratiją apibūdino, kaip apimančią ne tik politinio, bet ir ekonominio bei socialinio gyvenimo aspektus. Paskaitos gale buvo trumpai panagrinėti DDT tikslai.

Koreferentas A. Gureckas pripažino, kad Lietuvos tautininkai turėjo neigiamybę, tačiau nurodė skirtumą tarp jų ir amerikietiškujų. 1926 metų laikotarpį sulyginęs su dabartine Prancūzijos padėtimi.

Diskusijose susirinkusiems gyvai dalyvaujant buvo šie pasisakymai: A. Staknienė nurodė prelegentui nukrypimą nuo temos, o atsakydama A. Gureckui pabrėžė, kad Lietuvos demokratijos negalima lyginti su Prancūzijos. Lietuva žengė tik pirmuosius valstybinio gyvenimo žingsnius, gi Prancūzija yra sena demokratinė valstybė su didele kultūra ir patyrimu.

J. Petkevičius demokratiją apibūdino kaip "mediocrity". J. Kiznis ir K. Balkus kalbėjo apie pas mus pasireiškiantį idėjų blankumą. Šiuo atžvilgiu kiek stipresni yra krikšč. demokratai, tačiau jų idėjos nėra pagrįstos laisvo apsisprendimo principu. J. Bilėnas pabrėžė, jog augantis Amerikoje jaunimas negalės būti nedemokratinis.

Reikia pastebėti, kad paskaita ir diskusijos buvo prarvestos draugiškumo ir akademinio tolerantiškumo dvasioje.

Po paskaitos įvyko kuklios vaišės. Gražiai šeiminkavo šviesietės: Nijolė Valaitienė, Liusė Tomkutė ir Živilė Novickytė. Kavutės metu prisiminta "šviesos" sambūrio dešimtmetis, kuris sueina kovo 13 d. (prieš 10 metų Tübingene, Vokietijoje, įsisteigė pirmas skyrius). Šiuo metu New Yorko "šviesos" skyriui sėkmingai vadovauja Algis Ratas.

konkurso dalyviai labiau susidomėtų, apie ją dabar dar nieko nesakysime) tam s-gos nariui, kuris pirmas išspręs šią taip visiems svarbią mįslę, ir greičiau už kitus nurodys patį naujausią, laikraščiuose paskelbtą, dezertyrą iš ateitininkų s-gos. Laiškus su atsakymais prašau siųsti Akademinių šypsenų redakcijai.

Akad. Šyps.

Apie Suvalkų Sutartį

(Lenkų profesoriaus reveliacija)

I Dr. J. Girmiaus pradėta „Lenkų-lietuvių dialogą“ (žr. „Literatūra“ pr. m. lapkr. 12 d. No. 289 ir š.m. kovo 17 d. No. 307 ir kovo 24 d. No. 308) išsiterpia vis nauji balsai, kol kas iš vieno pusės. Štai, tarp kitko, „Kultūros“ vasario mėn. laidoj p. Marian T. Chyliński paduoda įdomią žinomo vilniečio istoriko, profesoriaus Vladislovo Wielhorsio, Suvalkų sutarties reveliaciją („paslapties atidengimą“). P. Chyliński savo laiške pastebi, kad p. Mykolas Sokolnickis (Michał Sokolnicki) savo laiške, atsp. „Kultūros“ gruodžio laidoje, pakvitavęs Dr. Girmiaus tezę apie Suvalkų sutarties sulaužymą tokia nuomone: „Aišku, lenkai žino, kad Suvalkų sutarties neišpildymas padarė didelę skriaudą“...

Toliau p. Marian T. Chyliński rašo: „Prof. Władysław Wielhorski savo veikale „Lenkija ir Lietuva — savitarpiniai santykiai istorijos bėgyje“, — The Polish Research Centre, London, 1947, psl. 347-349 rašo:

„... derybos apie kovų su lietuviais sustabdymą ir paliaubų sąlygų nustatymą buvo nutrauktos Kalvarijoje 1920 m. rugsėjo 18 d. Lenkams pasiūlius, jos buvo atnaujintos Suvalkuose 1920 m. rugsėjo 30 d. Po savaitės pasitarimų, 1920.X.7 d. šalys priėjo prie dalinių bei laikinų paliaubų sąlygų pasirašymo. Suvalkų konvencija, atkaklios ir ištvermingos lietuvių propagandos dėka, buvo pristatyta pasauliui kaip politinis taikos tarp dviejų valstybių traktatas, šėkančią po jo pasirašymo dieną lenkų nutrauktas. Po 20 metų autosugestijos ta kryptimi Lietuvos visuomenė berods jau rimtai patikėjo aukščiau minėta versija. Kaip svarbiausia aplinkybė, ši mitą populiarinant, buvo faktas, jog Suvalkų sutarties, apie kurią Lietuvoje buvo tiek daug rašyta ir kalbėta, turinys beveik niekam nėra žinomas. Logišką ir gramatišką turinio prasmę pakeitė legenda. Su nuostabiu užsispyrimu bei nuoseklumu ji buvo plačiai apibendrinama (upowszechniana). Minėtoji aplinkybė verčia skirti kiek dėmesio šiam dokumentui. Jis kalba pats už save. Sutarties užvardijimas lenkiškai skamba paprastai: „Sutartis“ (Umowa), bet ne „Traktatas“. Prancūziškame vertime „Convention“, bet ne „Traité“. Turime po ranka prancūzišką tos sutarties vertimą. Štai jo svarbiausi nuostatai:

I str. „Nustatoma tarp lenkų ir lietuvių kariuomenių demarkacijos linija, kuri visai nelemia (nie przesądza) besitariančių šalių teritorinių teisių“. Toliau eina tos linijos aprašymas. Ji eina Vilnijos žemės iš vakarų į rytus nuo Varėnos gelež. stoties iki Bastūnų

gel. st.“ (Autoriaus pastaba: Bastūnų stotis yra tiesiai į pietus nuo Vilniaus apie 86 km. oro atstume). Toliau str. sako, kad demarkacijos linija negali būti abiejų pusių kariuomenių peržengta.

II str. „Tikslu patvirtinti bei įvykdyti laikiną bei dalinę karo veiksmų tarp lenkų ir lietuvių kariuomenių sustabdymą... derybų šalys pasižada sustabdyti karo veiksmus tarp abiejų kariuomenių visame demarkacijos linijos ilgyje nuo Rytprūsių sienos iki dienovidinio (meridiano), kuris eina per Patūrių kaimą (Poturze), esantį maždaug 9km. į šiaurės vakarus nuo Eišiškių. „Karo veiksmai tarp lenkų ir lietuvių kariuomenių, esančių tarp Patūrių kaimo dienovidinio ir Bastūnų stoties, bus sustabdyti tuojuo kai tik sovietų kariuomenė bus atitraukta į rytus nuo Lydos-Vilniaus geležinkelio linijos“. Pagaliau 2-sis str. nustato, kad karo veiksmams tarp lenkų ir lietuvių kariuomenių sustabdyti į vakarus nuo Bastūnų st. susirinks speciali konferencija, išstūmus iš ten sovietų kariuomenę. Jei susitarimo joje nebus pasiekta, tai šalys kreipsis į Tautų Sąjungą.

III-čias sutarties str. sprendžia smulkius klausimus, liečiančius abiejų pusių kariuomenių Varėnos gel. stoties naudojimą. IV str. pasižada „iš principo“ („w zasadzie“) pasikeisti belaisviais iš abiejų pusių. Šis reikalas turės būti galutinai išspręstas vėliau. V str. (paskutinis) nustato, kad sutartis įsigalioja 1920 m. lapkričio 20 d. vidudienį ir „palieka galioje iki galutinai bus išspręsti teritoriniai ginčai tarp Lenkijos ir Lietuvos“. Toliau skaitome pastabas apie žemėlapi, remiantis kuriuo buvo sudaroma sutartis, ir kad originalai yra surašyti lenkiškai ir lietuviškai. Tai ir viskas. Iš lenkų pusės deryboms pirminkavo ir sutartį pasirašė J. Lukaszewicz (paskiau ambasadorius Maskvoje ir Paryžiuje) ir pulk. M. Mackiewicz. Taigi aukščiau pažymėtas susitarimas turi grynai karinį pobūdį. Yra incidentinė sutartis, griežtai apribota laiku ir plotu. Sutvarko dalinio ginklų sustabdymo reikalą tam tikruose fronto ruožuose. Tarpiskai net numato tolimesnes ginkluotas lenkų lietuvių kovas rytiniame fronto ruože, galinčias tęstis ligi bus atstumta sovietų kariuomenė už to ploto, reliatyviai (względnie) iki specialės konferencijos darbų užbaigimo. I-as str. aiškiai pažymi, kad demarkacijos linija niekuo (w niczym) neapsprendžia (nie przesądza) teritorinių šalių teisių. Ji vien tik atiboja vieną nuo kito susiduriančių anuomet mūšio lauke

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 14, 1956

dviejų kariuomenių dislokacijos plotus. Sutartis įsigalioja per tris dienas ją pasirašius: 1920.X.10 d. vidudienį.

Net jei generolas L. Żeligowski būtų tuomet veikęs ne Vilnijos gyventojų vardu, bet atvirai Lenkų Respublikos vardu, tai būtų galėjęs tokiais pat teisiniais padariniais — kas liečia aukščiau minėtą sutartį — savo operaciją pradėti ir vykdyti, išeidamas iš Bastūnų stoties. Ir tai ne tik dėl tos priežasties, kad spalio 8 d., kada gen. Żeligovskio akcija (žygis) buvo pradėta, Suvalkų sutartis bendrai dar šalių nesaistė, bet ir todėl, kad tie veiksmai išėjo iš fronto ruožo, kurio Suvalkuose padarytoji paliaubų sutartis nelietė (neapėmė) ir kur abiejų šalių karo veiksmai nebuvo varžomi, ką sutarties tekstas aiškiai pažymi ir net lyg numato juos, patvirtindamas, jog jie bus sustabdyti „Specialios Konferencijos“, sovietų kariuomenei iš to rajono išėjus. Tokia konferencija tuo momentu, apie kurį kalbama, dar nebuvo suprojektuota“.

Prof. Wielhorsio veiklą Dr. Girmius, be abejonės, žino, deja, mes jo nežinome, ką patvirtina ambasadoriaus Sokolnickio pasisakymas. Noriu pridurti, kad skaitytojui, susipažinusiui su šaltu ir neaistringu prof. Wielhorsio mokslo darbu, Dr. Girmiaus straipsnis įgyja visai kitokią reikšmę, ne-

gu autoriaus turėta galvoje.

Šitaip baigia p. M. T. Chyliński savo pastabas.

Perskaičius prof. Wielhorsio padarytas Suvalkų sutarties ištraukas, kaip jas paduoda p. M. T. Chyliński, gaunamas savotiškas įspūdis apie tas anuometines lietuvių lenkų derybas Suvalkuose ir jų garsiąją sutartį. Atrodo, kad Suvalkai buvo kažkoks biblinis „Babelis“, kur žmonės nebegalėjo susikalbėti. Susidaro maždaug šitoks, kiek komiškas, vaizdas: susirinko Suvalkuose lietuvių ir lenkų delegacijos, kalbėjosi, derėjosi ir „po savaitės pasitarimų, 1920.X.7 d. šalys priėjo dalinių bei laikinų paliaubų sąlygų pasirašymo“; sutarties originalai buvo surašyti lenkiškai ir lietuviškai (o kodėl ne tarptautine diplomatine — tuomet — prancūzų kalba?). Iš lenkiško originalo matome, kad sutartis „palieka galioje iki galutinai bus išspręsti teritoriniai ginčai tarp Lenkijos ir Lietuvos“. Vadinasi, ta sutartim jie nebuvo išspręsti! Tačiau, kadangi mes, lietuviai, savo teises į Vilnių žymia dalim remiame tąja sutartim ir ją tikrai labai akcentuojame, tai būtų be galo įdomu sužinoti, kaip skamba lietuviškasis kalbamos sutarties originalas? Norėtusi tikėti, kad ne be pagrindo mes su tokiau „nuostabiu užsispyrimu bei nuoseklumu“ ja operuojame savo (Tėsinys / pusl.)

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

**WILLIAM J. DRAKE
-DRAGŪNAS**

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METU VISU LIETUVISKU KOLONIJU SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Our 10th Year — Thousands satisfied customers

**100% INSURED - RECEIPTS
FURNISHED - FAST DELIVERY**

GIFT PARCELS of Food and Clothing to Lithuania, Latvia, Estonia and all parts of the USSR. Medicines sent by air mail (7-8 days).

We also ship your own self packed parcels with food, new and used clothing.

ALL DUTIES PREPAID

DUTY FREE PARCELS to West and East Germany, Poland, Hungary, Yugoslavia, etc. Low duty parcels to Czechoslovakia. Ask for our detailed price lists. WE SELL RUBLE BANKNOTES.

GRAMERCY SHIPPING COMPANY

777 LEXINGTON AVE., NEW YORK 21

Tel.: TE 8-5462, 5463

teritoriniuose ginčuose su lenkais. Vadinasi, tie ginčai pagal lietuviškąjį originalą turėjo būti išspręsti ir Vilnius mums gražintas. Tačiau lenkiškame originale prof. Wielhorskis to neranda. Iš to peršasi tokia "išvada": lenkų delegacija į savąjį "originalą" teįrašė tai, kas jai patiko, o lietuvių delegacija į savąjį "originalą" surašė tai, kas jai patiko; kiekviena delegacija savąjį "originalą" pasirašė, įsidėjo sau į kišenę ir delegacijos išsiskirstė. Na, o paskui kiekviena šalis (Lietuva ir Lenkija) ėmė tą garsiąją sutartį vykdyti pagal savąjį "originalą"...

Staciai nesinori tikėti, kad taip būtų, kaip prof. Wielhorskis cituoja, bet taip pat nesinori ir abejot profesoriaus (žinomo mūsų istorijos tyrinėtojo), objektingumu. Bet jis sumini tik, kas sutartį pasirašė iš lenkų pusės, gi apie lietuvių parašus visai neužsimena. Tai gal jų ten visai ir nebuvo tame lenkiškame "originalu"... Logiškai samprotaujant, rodos, reikėjo laukti, kad profesorius suminės — priešingai — kas sutartį pasirašė iš lietuvių pusės, norėdamas tuo pabrėžti, kad sutarties tekstas buvo tik toks, kokį jis cituoja, o ne kitoks, kokį lietuviai skelbia, ir kad tuo būdu lietuvių pretenzijos į Vilnių ir kt. Suvalkų sutartim nepagrįstos. Dabar gi prof. Wielhorskiui naudojan-tis lenkiškojo originalo vertimu ir minint tik lenkų delegacijos parašus, o apie lietuvių delegacijos parašus neužsimenant, kyla kažkas labai neaiškaus.

Siaip ar taip, vis dėlto būtų labai pageidaujama mūsų visuomenei, kad ir emigracinei, kad atsirastų kas nors iš kompetentingų vyrų mūsų pusėje, kas galėtų pasakyti "Audiatur et altera pars", ir, žinoma, tokioje vietoje ir tokia forma, kuri būtų prieinama bei suprantama ir tai lenkiškajai visuomenei, kuri yra susipažinusi su aukščiau paduota prof. Wielhorskio reveliacija. Mūsų tylėjimas būtų suprstas, kad mes neturime nieko rimto iš esmės pasakyti. Kam jau kam, bet mūsų užsilikusiems, laisvajame pasaulyje diplomatams šis reikalas turėtų būti žinomas geriau, negu toliau stovėjusiems nuo užsienio reikalų žmonėms. Be to, berods, yra dar gyvųjų tarpe ir vienas kitas tos sutarties signatarų. O gal mūsų atstovybėse yra ir kalbamos sutarties oficialūs nuorašai. Šiaip ar taip, prof. Wielhorskis paskelbė gana opų ir intriguojantį dalyką, kurio ignoravimas iš mūsų pusės būtų daugiau negu keistas.

Čia iškyla klausukas ir prie p. J. Šlepečio straipsnelio š.m. balandžio mėn. Kary apie a.a. plk. Aleksą Šumskį, kur sakoma: "1920 m. Lietuvos vyriausybės jis buvo paskirtas dele-

gacijos nariu su lenkais Suvalkuose, — tose derybose jam tenka ryžtingai kovoti su lenkų delegacijos nariais, ypatin-gai su kariniais ekspertais dėl Lietuvos sienų su Lenkija".

* * *

Kauniečio lenko balsas

Į Dr. Girniaus str. atsiliepė ir Argentinoje (Mendoza) dabar gyvenęs buv. Kauno lenkų visuomenė veikėjas inž. Boleslovas L u t y k . Jis buvo Lietuvos Seimo narys 1923-1927 metais, atstovavęs lenkų mažumai, ir, kaip jis sakosi, turėjęs galimybę susipažinti su tuometinėmis lietuvių politinėmis nuotaikomis. Jis sako, kad tautininkai (narodowcy, Smetona, Valdemaras) ir kr. dem. (kun. Purickis) dėję viltis į gerus santykius su vokiečiais. Kairieji: liaudininkai (Slezevičius, Toliušis) ir soc.-dem. (Požela) žvilgčioję į Sovietų pusę. Lenkijos atžvilgiu visos srovės buvo nusistačiusios neigiamai. Toliau jis mini Slezevičiaus, dasigavusio 1926 m. valdžion, kelionę į Maskvą, parsivežimą iš ten su dideliu džiaugsmu prekybos sutarties,

pagal kurią Sovietai, tarp kitko, pripažino lietuviams teises į Vilnių ir pažadėjo diplomatinę paramą tuo reikalu. Užpuolę 1939 m. Lenkiją ir užėmę Vilnių, jie jį atidavė lietuviams, bet, rūpindamiesi Lietuvos saugumu, pareikalavo karinių bazių 30,000 kareiviams ir kt. politinių privilegijų. Bet to buvo per mažą ir 1941 m. birželio 15 d. draugin-gi sovietų tankai jau riedėjo Kauno gatvėmis. Prez. Smetona apleido šalį, netekęs tikėjimo į Lietuvos nepriklausomybę. Vėliau buvo girdimi Lietuvoje balsai: atgavome Vilnių, bet netekome Lietuvos. Augo antibolševikinės nuotaikos. Kilo 1941 m. vokiečių - sovietų karui, Lietuvos partizanai, žygiuodami vokiečių dalinių priesakyje, ne tik stengėsi nuginkluoti bėgančius rusus, bet ir trempė vietinius komunistus. Kilo viltys, kad vokiečiai atstatys Lietuvos nepriklausomybę. Min. pirm. turėjo būti pulk. Škirpa, bet vokiečių vyriausybė neleido jam grįžti iš Vokietijos į Lietuvą. Pamažu lietuviai nusivylė ir suprato, kad čia bus "Ostland", o ne

nepriklausoma Lietuva. Įsitikino, kad hitlerizmas tai toks pat bolševizmas, tik rudas, o ne raudonas. Antrą kartą 1944 m. Lietuvą užliejant bolševikų ordoms, daug lietuvių išemigravo į vakarus. Likę krašte aktyvesni ir tautiškai sąmoningesni lietuviai buvo išgabenti į Rusiją. Jaunimas nuėjo į mišką, sudarydamas partizanų dalinius, kurie ilgą laiką darė bolševikams didelių nuostolių. Prosovietinė ir provokiška politika Lietuvoje visiškai subankrutijo. Reikia ieškoti naujų kelių. Turėkime vilties, sako p. L., kad istorijos pamoka nebus veltui ir kad būsimieji lenkų-lietuvių santykiai vystysis naujais pagrindais abiejų tautų labui. Kad tik būtų surastas abi šalis patenkinantis būdas Vilniaus klausimui išspręsti (kovo mėn. "Kultura").

Malonu buvo atpasakoti šį korektišką ir pilną simpatijos toli paliktajam savam (mūsų) kraštui ir jo žmonėms inž. B. Liutyko laišką, objektingai su-pažindinantį lenkų skaitytoją su paskutinių laikų padėtimi Lietuvoje.

New, 1956 General Electric **FILTER-FLO** Washer

Removes Lint, Sand and Soap Scum

NEW LOW PRICE
\$269⁹⁵

Plus Liberal Trade-in Allowance for your old washer.

NEW G-E FILTER-FLO WASHER . . .

circulates and filters your wash water at the rate of six gallons per minute—removes lint, sand, and soap scum to give you whiter, brighter clothes. As the Filter-Flo Washing System circulates the water, sand settles out the bottom of washbasket. Soap scum floats away. Lint is trapped in the filter.

★ **BIG CAPACITY, TOO!** Over 50% more clothes capacity than many other automatics.

★ **WATER SAVER CONTROL!** Saves water on smaller loads.

★ **FIVE-YEAR PROTECTION PLAN!** — Backs up famous G-E dependability.

COME IN TODAY!

Guaranteed Electric Appliance and Furniture Co.

2876 WEST CERMAK ROAD

BISHOP 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Literatūrinės temos

Neseniai perskaičiau Juozo Švaisto "Knygnešių pėdsakais". Labai gera ir vertinga knyga. Ji bus brangi ir naudinga kiekvienam lietuviui, ypač jauniui. Iš jos galima ir pasimokyti ir stiprybės pasisemti, anot mūsų himno žodžių. Manau ta knyga bus tinkamai ir teisingai įvertinta visų be išimties srovių ir pažiūrų.

Tikrai malonu pagalvojus, kiek daug jau parašyta čia tremtyje gerų ir įdomių knygų. Vistik jos labai neblogos ir skaitytinos. Reikia tik stebėtis mūsų rašytojų gaivališkumu ir kūrybišku pajėgumu, turint galvoje nepalankias ir bemaž netinkamas tam darbui sąlygas.

Daugiausia temų buvo iš tų baisių tragiškų dviejų okupacijų laikų. Tatai suprantama. Juk turi likti būsimoms kartoms tie dokumentai, neteisybių, žiaurumų liudytojai, kuriuos iškentėjo ir tebekenčia mūsų žmonės. Tikriaus pasakius, ne tik mūsų tautiečiai, bet ir kitų tautų nekaltos aukos, bestialyškai išniekintos ir nužudytos.

Skaitau DRAUGO atkarpose B. Pūkelevičiūtės premijuotą romaną. Yra jame pasigėrėtinai stiprių vietų. Tokių originalių, retai kur užtinkamų. Paziūrėsim, kokia bus visuma. Be idiliškų, kai kur labai poetiškų tėviškės prisiminimų, daugiausia, tur būt, bus skirta baisiems išgyvenimams.

Nuo tų visų baisių praėjo jau gerokas laiko tarpas, daugiau kaip dešimt metų. Išeiviai išsiblaškė po platųjį pasaulį. Mažesnėmis ar didesnėmis kolonijomis gyvena vieni geriau, kiti prasčiau. Jų vaikai jau suaugę, išėję ar tebeina mokslus čia pat Amerikoje ar kur kitur. Ne vienas jų jau apie trisdešimt metų, subrendę ne tik kūniškai, bet, reikia manyti, ir dvasiškai. Argi neįdomu rašytojui pažvelgti arčiau ir giliau į tą dabartinį paskutiniojo dešimtmecio žmogų — lietuvių inteligentą? Kas jis? Kuo gyvena? Koks jo vidus? Manysčiau, kad jau metas būtų ir apie tai pagalvoti rašytojams.

Eug. Rt.

Padėkime artimiesiems Lietuvoje ir Sibire

Priimame žodžių ir raštų pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, išvalome ir persiunčiame vartotus drabužius į Lietuvą, SSSR teritorijas ir visą Europą. Turime didelį patyrimą visame Amerikos žemyne. Garantuojame 100%.

Siuntinius išsiunčiame kasdien. Lietuviškas ir sąžiningas patarnavimas.

Dirbame 6 dienas savaitėje: 8:30—6:30 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th Street
Chicago 23, Ill.
CRawford 7-2126

(Skelb.)

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis
AGLINSKAI
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antr., 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirt., penkt., 2-4 ir 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antr., nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 ki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30—8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvų Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GROvehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12—4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30 Daily afternoons.
Vakara: pirmad., antr., ketvirtad 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DANube 6-1125
Valandos: 1—4 ir 6—8 vakaro. Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečiadienius Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Telef. ofiso: PROspect 6-2240
Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5700 SO. WOOD STREET
(Prieš Southtown ligoninę)
Priėmimo val. (tik pagal susitarimą): 2—4 kasdien ir 6—8 pirmad. ir penkt. Šeštadienį 2—4 val. po pietų. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

DR. CONSTANCE O'BRTIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8. Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezid.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šešt. 2-6 val. popiet. išskyrus šeštad

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GROvehill 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St (antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antr., treč. ir penkt. 6-9 v. v. ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas: HEMlock 4-7899
Namų tel.: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai—Protezai, Med. Badažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

Garsinkitės "N-nose"
8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 14, 1956

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Pirm.: Vakara: nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2. Šeštadieniais 10—2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Tikrinu klausą ir pagelbėju neprisigirdintiems.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda krepiniam į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

"Naujienose" galima gauti šias knygas:

IVAIRŲS RAŠTAI
V. Andriukaitytė JAUNAI INTELLIGENTEI. Apsirengimo kosmetikos ir gražaus elgesio menas. 108 psl. \$1.25
Dr. S. Biežis. Būkite sveiki. 188 psl. \$2.00
Dr. J. Basanavičius — Lietuviškos Pasakos, I dalis, 280 psl., gražiai įrįšta. \$3.00
CHICAGO LIET. METRAŠTIS, gausiai iliustruotas, didelio formato, aprašo visokiąsias lietuvišką veiklą ir veikėjus. 244 psl. Kaina \$3.00
Josephine Daužvardis — Popular Lithuanian Recipes. Valgių ir gėrimų receptai anglų kalba. 120 psl. \$2.00
M. Gudelis. Lietuviai gynė savo miškus. Įdomiai aprašytos kovos 1905 Suvalkijoje su caro valdžios paskirtais miškininkais. \$2.00
Dr. Juozas Kaskelis — Komunizmas be Kaukės. 116 psl. \$1.00
A. Lalis lietuviškai angliškai ir angliškai lietuviškai žodynas. Minkštasis aptaisais \$12.00
Tas pats kietais aptaisais \$14.00
Mūsų Knyga. Virš 1,000 mūsų su paaiškinimais. 162 psl. \$1.00

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą
ATDARA NUO PIRMAD.
IKI PENKTADIENIO
9:00 ryto iki 4:30 po pietų.
Siuntiniai priimami
TIKTAI SUSITARUS.
Pirm atvykstant telefonuikit dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SO. STATE STREET
CHICAGO 4
Tel.: WAbash 2-9354

Gražu sovietų Lietuvoje

(Humoristiškų trupinėlių rinkinėlis)

KUR LIETUVOS SOSTINĖ

TSRS nusipelnęs sporto meistras V. Mikėnas, aprašydamas švyturyje (Nr. 1-169) kelionę į tarpzoninį tarptautinį šachmatų turnyrą Švedijoje, tarp kita ko štai ką rašo:

— Jau pirmą dieną Geteborgo kinoteatre teko matyti švedų pagamintą kroniką apie mūsų šalies sostinę Maskvą, kurioje labai palankiai atsiliepiama apie miestą ir jo gyventojus.

KALĖJIME

— Kodėl jus uždarė? - klausia senas kalinys naujai atvestajai.

— Todėl, kad į traukinį pavėlavau.

— Na, jau tik nemeluok... Už tai dar, tur būt, į kalėjimus nekiša.

— Matai, jeigu nebūčiau į traukinį pavėlavęs, tai manęs čia iš viso nebūtų...

AUKŠČIAUSIA VIETA

— Kuri vieta Vilniuje yra aukščiausia?

— Gedimino kalnas.

— Ne...

— Tai kuri?

— Policijos būstinė, nes per kiekvieną jos langelį visada galima pamatyti net... Sibirą.

PREKYBINIS BALANSAS

Lietuva siunčia į Maskvą pilnus vagonus grūdų, pieno produktų, kiaušinių, mėsos, vilnų, linų ir kitokių žemės ūkio gėrybių. O Maskva atsiųgindama atsiunčia į Lietuvą pilnus vagonus Lenino-Stalino-Chruščevo paveikslų ir kitokių panašių Maskvos gėrybių.

200% NORMOS

Dvi stachanovietės kalbasi apie savo dukteris:

— O, žinai, mano dukterė tik po puspenkto mėnesio pagimdė visiškai normalų sūnų. Aš ir pati nežinau, kaip visa tai išsiaiškinti.

— Labai paprastai — jūsų Zuzė išpildė 200% normos.

KODĖL BIMBA NEGRĮŽTA

— Kodėl Bimba, Andriulis, Prūseika ir Co. nenori išvažiuoti sovietų Lietuvon?

— Bijo, kad ir Nikita Chruščevas nesudurnavotų, kaip Stalinas.

— O kodėl jie dypukus vis siunčia Lietuvon?

— O kodėl Nojus iš arkos vis leido karvelius?

BIMBA BIJO CHRUŠČEVO

— Kodėl Bimba negrįžta Lietuvon?

— Bijo Chruščevo...

— Kodėl?

— Jeigu Chruščevas išdrįso pribaižti savo tėvą, mokytoją ir vadą Staliną, jeigu jis išdrį-

so pakelti balsą prieš stalinizmą, jeigu jis išdrįso sulikviduoti visos Sovietijos siaubą ir Stalino sėbrą Beriją, tai jam tokie Stalino bernai ir pakalikai, kaip tavorščius Bimba, tik nusičiaudėti...

ŠALIS BE PONŲ

Kustanajaus srities Urickos rajono Čechovo vardo tarybiniam ūkyje iš viso dirba 255 žmonės, jų tarpe administracijos-valdymo personalo ir negamybinių darbininkų 51 žmogus, darbininkų kooperatyvo darbuotojų 14. Kiekvieniems trims tarybinio ūkio darbininkams tenka vienas žmogus iš administracijos - valdymo ir aptarnaujančiojo personalo. Kustanajaus srities Černyševskio vardo tarybiniam ūkyje yra 250 darbininkų ir specialistų, o darbininkų kooperatyvo darbuotojų — 42. (Tiesa — 3929.)

ISAKYMAS KARVĖMS

“Reikia pradėti melžti karves du kartus”. (N. S. Chruščevas — Tiesa, Nr. 3929.)

Matote, sutvarkė Staliną ir kitus velnius, o nesutvarkys karvių... Dabar visos senapienės, bergždžiosios ir tikros telyčios, melžiamos du kartu į dieną, duos pagal planą taip po kibirą pieno...

TRAKTORIAUS NEMELŠI...

“Apie 1,500 hektarų dirbamos žemės turi Kazlų Rūdos rajono ‘Stalino keliu’ kolūkis. Žemė ilgą laiką nemačiusi pakankamai organinės trąšos...” (Tiesa, Nr. 3929.)

Pasirodo, kad traktorių nepamelši, ir žemės jie nepatrėš...

SOVIETISKAS TURTO ŠALTINIS

“Kaip branginamas šioje žemės ūkio artelėje mėšlas, daug pasako ir toks faktas: išleidus gyvulius pasivaikščioti grynai ore, šerikas Tiškevičius surenka gyvulių išmatas ir jas sudeša į mėšlidę. Tai turėtų daryt ir kiti kolūkiai...” (Tiesa, Nr. 3929.)

O į talką galėtų pasikviesti iš Amerikos staliniečią Bimbą ir visas jo davalkas...

Tikrai, šitaip turtus galima krauti tik tokioje šalyje, kur kas trečias yra ponas, kur “žmogus brangesnis už viską”, tik ne už gyvulių mėšlą.

MICHAILOVO STEBUKLAS

“Už sugrįžimą į tėvynę” priedas rašo:

“Dirbtinis ežeras Rokišky”

“Rokiškio miestas stovi gražioje vietoje. Jį supa puikios apylinkės. Tačiau prie paties miesto nėra jokio didesnio vandens telkinio, ežero ar upės. Vasaros metu, kada miesto gatvės užlieja saulė, rokiškėnai, norėdami pailsėti gamtos prieglobstyje, pasimaudyti

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, APRIL 14, 1956

švariame vandenyje, yra priversti vykti į už aštuonių-devynių kilometrų esančius ežerus Ropiškį, Vyžūną arba Rokiškėlį. Tai miesto gyventojams dažnai sudaro nemažą nepatogumų, atima daug laiko”.

“Dar buržuaziniais laikais buvo daug kalbėta apie dirbtinio vandens telkinio sudarymą prie miesto. Buvo sudaryta daug projektų, vienas už kitą gražesnių, daug rašyta, bet tai visa ir paliko tuščiomis kalbomis”.

“Netoli miesto, tuoj už stadiono, kur prasideda nedidelis Laukupio upelis, toks mažytis, kad vasaros metu jis visiškai išdžiūsta, yra puikus aukštais krantais apsuptas slėnis. Tarybiniais metais sudarytame projekte kaip tik ir numatoma šioje vietoje sudaryti dirbtinį ežerą su puikiais paplūdimiais ir vandens sporto baze. Užtvenkus perkasu slė-

nį ir nuleidus vandenį iš netoliese esančio baigiančio užaugti ir pelkėmis pavirtusio Varšinos ežero, čia susidarys 10-15 ha vandens telkinys, kuris giliausioje vietoje sieks 3 metrus gylio”.

“Ir šis projektas dabar jau yra įgyvendinamas. Už miesto stadiono, Laukupio slėnyje, kur statoma užtvanka ir pylimas, verda karštas darbas. Čia kasdieną nuo ryto iki vakaro pilna žmonių. Miesto gyventojai, įmonių ir įstaigų jaunimas, išipareigojo laisvu laikotarpiu padėti statyti užtvanką”.

“... Artėjant prie statybos iš tolo girdėti sunkūs dūžiai. Tai į upelio dugną kalami didžiuliai poliai. Prie jų, braukdami nuo kaktos prakaitą, sukinėjasi polių kalėjai broliai šarnai, jie seka, kad poliai nepakryptų, tiesiai sėstų į gruntą. Ir kada į upelio dugną įkalamas dar vienas eilinis polis, broliai

(Tęsinys 12 pusl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8200 So. Keane Ave., Oaklawn, Illinois

Prašome apžvelgti mūsų kapines ir apžiūrėti kelių tūkstančių lietuvių pasirinktas vietas. Lengvomis sąlygomis duodame paskolas pirmiems morgičiams. Neimame komisijos. Platesnių informacijų telefonuokite:

Grovehill 6-5078

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŲSU
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELUI!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šlaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

“Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters”

O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET LAMBARTS 1743
Telefonas CENTRAL 6-5268

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

LIETUVIŲ DĖMESIUI! NEWARK'E ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRASTUS. Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t.

SIUNTINIAI IŠSIUNČIAMI 48 VALANDŲ BĖGYJE.
— Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą.
— Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje.
— Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje. Siuntėjas gauna asmenišką gavėjo pakvitavimą.
VISI SIUNTINIAI SIUNČIAMI SU JAU APMOKETU MUITU, IR PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS.

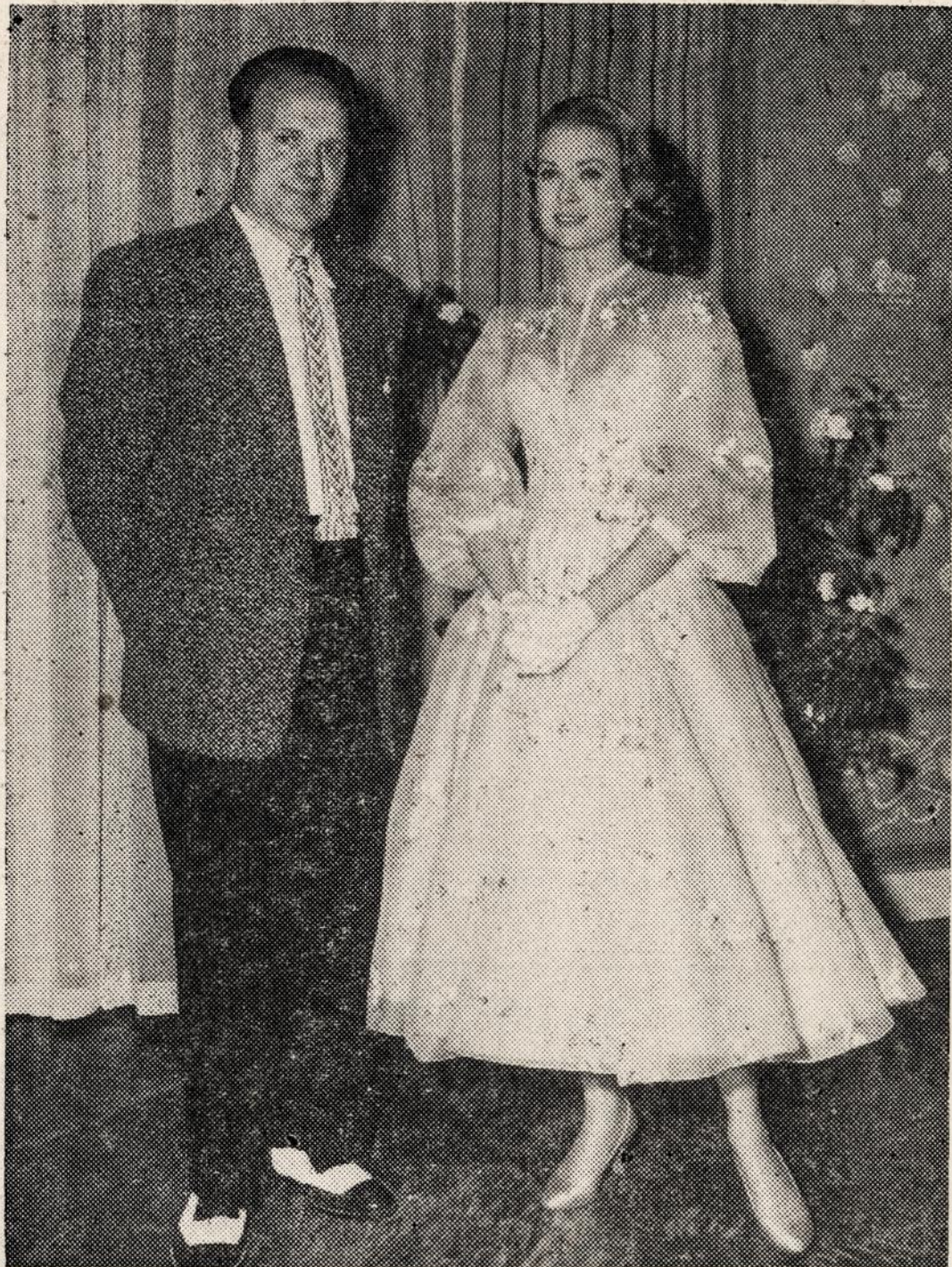
SIŪSKITE SIUNTINIUS GIMINIEČJAMS!
Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto ir 4 val. po pietų. Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai. Netoli Pensilvanijos gelžkelio stoties Newark'e.

PACKAGE EXPRESS CO.

314 MARKET ST.
NEWARK, N. J.
MItchell 2-2452

Valandėlė su Grace Kelly

Juozas Kaributas, Los Angeles, Calif.

Žurnalistas J. Kaributas kalbasi su filmų aktore Grace Kelly, netrukus ištekančia už Monaco valstybės princu Rainier III.

Šiuo metu viena iš populiariausių kino žvaigždžių Hollywoode — Grace Kelly, ne visiems reporteriams yra prieinama, nors jos ir princo Rainier III-jo vardai mirgėte mirga laisvojo pasaulio spaudoje, televizijose, nuolatos yra linksniojami per radiją. Jų vedybų proga Monake bus išleisti pašto ženklai. Nenuostabu, kad įvairių šalių korespondentai, sužinoję, jog Grace Kelly vaidina paskutiniame filme „High Society“, maldaute maldauja studiją, kad leistų su ja pasimatyti. Mat, visiems įdomu iš jos išgirsti dar ką nors naujo. Taip pat kiekvienas korespondentas turi ir savo tautiečiams rūpimų klausimų. Kaip jau prisimename iš ankstyvesnių pranešimų, Kelly buvo priimusi MGM studijoje rusų vizitujančius laikraštininkus, tad jūsus korespondentui labiausiai ir rūpėjo tą klausimą paliesti.

Pirmasis žvilgsnis

Įėjus į studijos vidų, pirmasis žvilgsnis krito į Grace: ji su Frank Sinatra, prožektorių šviesoje, vargo su vienu dialogu. Grace buvo nepaprastai gražioje baltoje suknelėje, pasiūtoje garsios MGM studijos siuvėjos Helen Rose. Tas rūbas tiek kuklus ir patrauklus, kad, rodės, matei kur tai Lietuvos žydinčiame sode kadaise matytą malonią mergaitę: išsiuvinėtos gėlės, rodės, ką tik nuskintos ir susagstytos.

Stebiu ją iš tolo ir gėriuosi: plaukai be jokių mandrių išraitymų, ilgoki ir gula ant kaklo; veidas spindi jaukiu gavinančiu ramumu, kuklumu ir savotiška rimtimi. Į ją žiūrėdamas, gali išskaityti indifereentiškumą, net ir jos pačios

užsitarnautai, jai teikiamai pagarbai. Atrodo, kad jai tas viskas visai neįdomu, visai vis tiek.

Kada baigė tą nelaimingą dialogą (jį kartoję net aštuoneta kartų), mane priėmė įdomiam ir maloniam pasikalbėjimui.

Susitikimas

Paspaudęs ranką, iš karto pajutau malonų širdingumą ir kuklų paprastumą. Nežinodamas, vargu ar galėtumei spėti, kad štai šita kukli asmenybė yra kino žvaigždė-milijonierė ir netrukus ruošiasi tapti princesė. Toks jos nuostabus išsiskyrimas iš visų kitų sutiktųjų kino filmų pasaulyje.

Išgirdusi, kad esu lietuviško laikraščio korespondentas, ji susidomėjusi užklausė: „Lietuva, jei neklystu bus viena iš Pabaltijo valstybių, kurią dabar dengia geležinė uždanga?“

— Taip, visai teisingai. Viena iš tų nelaimingųjų.

Norėdamas galimai greičiau tą progą išnaudoti ir ta tema tęsti toliau pasikalbėjimą, užklausiau:

— Prisimenu, kad vizituojant rusų žurnalistams, Tamsa buvai pristatyta jiems ir turėjote su jais pasikalbėjimą. Mūsų spaudai labai įdomu būtų išgirsti, kaip Tamsta į visa šitai reagavote ir kokį įspūdį Tamstai tai paliko?

— Jokio įspūdžio. Jau pats faktas, kad jų režimas naikina laisvę ir religiją, man užvėrė visas duris į pasikalbėjimą.

— Bet, rodos, kad kalbėjotės. O nuotraukoje teko matyti net su labai malonia šypsena?

— Kalbėjomės... Mūsų susi-

tikimas buvo iš anksto surežisuotas. Aš buvau pasižadėjusi jiems jokie nemalonaus klausimo nestatyti. Jie tik paspaudė ranką, pagyrė jiems patinkančią raudoną spalvą, kuria buvo papuošti mano plaukai tuo metu sukamam filmui. Aš su malonia šypsena pastebėjau, kad mėgstu mažą raudoną papuošimą, bet jokių būdu ne perdėm raudoną rūbą ar kraštą.

— Ką gi jie į tai atsakė?

— Truputį sumišo. Buvę su jais vietos spaudos korespondentai reikšmingai pasižiūrėjo į vienas kitą, o buvęs studijos atstovas greit paprašė eiti į kitas patalpas, nes dar turįs daug ko parodyti. Taip ir baigėsi visas mūsų „malonus“ pasikalbėjimas.

Bet spaudoje to nemalonaus kartelio neteko pastebėti?

— Suprantama, kad ne, — nebaigė ji.

— Tamstai esu pasiuntęs vieną mūsų atsišaukimų, kurie buvo dalinami piketavimo metu. Ar gavote, ir kokį įspūdį padarė?

— Taip, gavau. Apie piketavimą skaičiau spaudoje ir teko užtikti jo nuotraukas, kurios sutapo su mano nuotraukomis su rusų žurnalistais. Tai aš turiu prie kitų renkamų įdomesnių aprašymų, kaip retenybę. Iš atsišaukimo, man susidarė įspūdis, kad tie žmonės yra labai įskaudinti.

— Gal ir per daug asmenišką bus šis klausimas, bet leiskite paklausti, kaip jaučiatės tokio populiarumo pasiekusi ir ar manote būti laiminga?

— Keista, kad pirmas iš mano sutiktųjų korespondentų man šitą klausimą patatė. Nesitikėjau jo iš jūsų. Tikrai, kad nėra taip lengva atsakyti. Kalbant apie laimę, tai, gal būt, iš viso šiame pasaulyje nėra visai laimingo žmogaus. Dėl populiarumo, tai aš nesijaučiu esanti tokia populiari, kaip apie mane dabar žmonės ėmė manyti. — Nuleidusi akis dar

kukliai pridūrė: — Ak, be reikalo per daug jau mane išgarsino. To taip nenorėjau.

Matydamas jos tikrai nepaprastą kuklumą užklausiau:

— Iš spaudos teko sužinoti, kad esat gavusi auklėjimą vienuolyne, ar nebuvo per daug ankšta ir nesijautėt suvaržyta, kadangi šito krašto jaunimas per daug jau mėgsta laisvę?

— Gerai pasakėte. Mūsų jaunimas laisve neišmintingai naudojasi. Jaučiuosi net labai patenkinta, kad tėvai man tos laisvės „pavydėjo“. Vargu ar kas suprastų, ką aš šiandien turiu ir kokį turtą iš ten esu išsinešusi. Žinoma, už tai pirmiausia esu dėkinga savo tėvams.

— Kaip ir kada susipažinote su savo sužadėtiniu princu Rainier III?

— Tai buvo dar pernai, kada buvau išvažiavusi sukkti vieno filmo. Nuvykome pas princą į svečius. Jis mane iš karto patraukė savo maloniu paprastumu, o jo vaišingumu — buvau sužavėta. Dabar, kaip jau žinote, mūsų sutuoktuvės įvyks balandžio 18 d. Monake. Katalikų bažnyčioje priimsime moterystės Sakramentą.

Grace buvo pakviesta vėl pradėti darbą. Ji maloniai atsisveikino, o aš jai palinkėjau būti laimingai.

Šiek tiek apie jos praeitį

Grace Kelly yra gimusi 1928 m. lapkričio 12 d. praktikujančių katalikų šeimoje. Jos tėvas buvo kontraktorius. Dabar gyvena Philadelphijoje, kuri ir yra Grace gimtinė. Būdamą vos 11 metų, ji pirmą debiutą turėjo vaidindama vaikų teatre veikale „Don't Feed the Animals“. Vėliau jai teko vaidinti Philadelphijos akademiniame teatre jau su suaugusių trupe šiuose spektakliuose: „Cry Havoc“, „Wall Flower“ ir kituose. Tėvai, pastebėję ją turint didelį palinkimą į teatrą, šalia kitų mokslų leido ją ir į dramos studiją, (Tėsinys 11-me psl.)

Aktore Grace Kelly atsisveikina su New Yorku laivu „Constitution“ išplaukdamą į savo vestuves su Monako princu Rainier III.

American Academy of Dramatic Arts. Ten mokėsi porą metų.

Tenka pastebėti, anksčiau pasirodžiusi žinutė, jog Kelly savo debiutą atliko filme "The Father" 1951 m. su Raymond Massey, neatitinka tikrybės. Tiesa, Kelly tame veikale yra vaidinusi, bet tai ne filme, o dramos studijoje, kur ji bandė savo jėgas ir buvo gerai įvertinta. Veikalas repertuare buvo net 3 mėnesius.

Šalia dramos, ji susidomėjo ir baletu. Istojo į garsiausią studiją, išbuvo joje net 10 metų, bet visgi vėliau nepasiliktoje profesijoje, nes jai nepatiko baletto artistų nedisciplinuotas gyvenimas.

Grace Kelly turi gražų lyrinį sopraną ir taipgi gerai skambina pianinu. Jos debiutas filme įvyko po 50 pasirodymų televizijoje 1951 m. "Fourteen Hours". Tai labai maža rolė, kuria ji buvusi nepatenkinta. Vėliau vaidino šiuose teatruose: Bucks County Playhouse, New Hope, Pa.; Ellitch Gardens Denvery, Colo.; Broadway New York ir t.t. Po visų pasirodymų ja susidomėjo Universal studija ir pakvietė filmui "High Noon". Tai buvo 1952 m. Vėliau ji vaidino "Mocambo", "Rear Window", "The Swan", "Green Fire" ir štai dabar ji vaidina "High Society". Viso yra vaidinusi 11 filmų. Geriausia aktorė buvo pripažinta 1954 m. filme "The Country Girl" ir buvo apdovanojama "Oscaru". Tas filmas, kaip ji sakosi, jai buvęs daugiausiai prie širdies ir į jį įdėjusi visą savo sielą. Apie vestuves kalba nelabai noriai. Paklausta, kaip sutalpins svečius į tą mažą koplytėlę, juokdamosi atsakė, kad daug neužprašysianti. "Žinoma, kad labai išsiilgsiu savo krašto", — sako ji, — "bet vos pajusiu tą ilgesio jausmą — skrisiu aplankyti savo tėvus ir tėvynę".

Tarp kitko, ji vartoja tris kalbas: prancūzų, ispanų ir, žinoma, anglų. Hollywoode ji nuomavo butą, bet neturėjo savos rezidencijos. Jos tėvai yra milijonieriai ir taip pat yra labai kuklūs. Kai tėvas iš Philadelphijos atskrido, tai pražygiavo pro korespondentų eiles nė su vienu nekalbėjęs. Tik mojo rankomis, kad jo netrukdytų.

Rainier III-sis yra kilęs iš karališkos šeimos Europoje. Išsimokslinęs. Taip pat nemėgsta per daug afišuotis. Jo kunigaikštija yra mažiausia Europos valstybėlė, tad nenuostabu, kad pradėjęs čia per televiziją garsinti, daugumas amerikiečių nežinojo nė kur toji valstybėlė yra. Nors jis ir mėgsta kiną, bet savo būsimai žmonai jau yra pasakęs, kad paskutinė jos kelionė iš Hollywoodo filmų pasaulio jau yra įvykusi. (Grace baigusi filmą išskrido į New Yorką.)

Per pasikalbėjimą išteikiau Grace studentų leidžiamą žurnalą LITUANUS, už ką ji buvo dėkinga.

A. Rūkštelė supažindino su M. K. Čiurlioniu

Alg. Gustaitis

Kaip didelis yra lietuvių menininkas M. K. Čiurlionis — tik nedaugelis lietuvių tikrai žino, nes apie jį per mažai yra rašoma, per mažai supažindinama su jo gyvenimu, menu.

Jei M. K. Čiurlionis būtų gimęs vokiečių ar anglų šeimoje — šiandien jį pasaulis žinotų kaip "vunderkindą". Pav., penkių metų amžiaus pianistai ir dabar laikomi stebuklingais vaikais, o tokiu buvo jaunas Čiurlionis. Jo dailė taip pat stebėtinai puiki.

Gavęs gerą išsilavinimą muzikoje, M. K. Čiurlionis stojo mokytis meno, bet, laimei, profesorai pastebėję jo talentą patarė jam ištotti iš meno mokyklos, kad besimokydamas nesugadintų savo talento, ką jis ir padarė.

Visa eilė Čiurlionio meno kūrinių turi muzikinį priežemios priėjimą, muzikinį interpretavimą. Ryškiausi jų yra sonetai, susideda, kaip ir muzikoje, iš keturių dalių.

Dail. Ant. Rūkštelė virš dviejų valandų paskaitoje (Los Angeles, Calif.) lietuvių visuomenei — o jos buvo susirinkę daug — pasakojo apie tą genialų lietuvių, Lietuvos menininką. Vien Čiurlionio galerijoje, Kalne, buvo apie 250 M.

K. Čiurlionio kūrinių, kurių tik mažą dalį tpavyko reprodukcijose (per viesolaidį) pateikti žiūrovams. (Naudotasi Dr. Vorobjovo vokiečių k. monografija M. K. Č., ir Lietuvių Enciklopedija). Bet kūrinių paaiškinimas buvo labai vykęs, įdomus. Pasakyta dar daugiau: šių eilučių autorius apie M. K. Čiurlionį dar nieko nėra girdėjęs taip įdomiai kalbant. Tai Antanas Rūkštelė pasiekė ne vien kaip dailininkas, gerai susipažinęs su Čiurlionio paveikslais, bet ir su muzikiniiais principais, kuriuos bendrai panaudojęs pateikė labai įdomiai. A. Rūkštelė būtinai turėtų paruošti rašytą studiją apie M. K. Čiurlionį, su pilnais jo paveikslų apibūdinimais. Tai, visų pirma, lietuvių visuomenei geriau padėtų pažinti didįjį savo menininką — Čiurlionį.

Ponia Barauskienė - Biržiškaitė klausytojus supažindino su muzikine M. K. Čiurlionio kūryba, gražiai paskambindama keletą jo kompozicijų.

CHICAGO ŠVARIASIAUS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

GIMINĖS LIETUVOJE LAUKIA JŲSŲ PAGALBOS. Jūs galite jiems pasiūsti **GARANTUOTĄ SIUNTINĮ** su drabužiais, avalyne, maistu arba vaistais per seniausią kanadišką eksporto firmą.

J. KAMIENSKI - JANIQUE TRADING CO.

CHICAGO, ILL. — 2314 W. CHICAGO AVE. Tel.: BR 8-6780
BUFFALO, N. Y. — 1162 BROADWAY. Telefonas: FI 1272

Drabužius galima siūsti ir naujus ir dėvėtus. Jūsų giminėms nereikės mokėti jokių muitų: viską sumoka siunčianti firma. Visų siuntinių pristatymas adresatams garantuotas. Drabužiai, maistas ir vaistai gali būti viename siuntinyje. Pradedant 1956 metais didelė nuolaida daiktams, užsakomiems Anglijoje.

Atdara kasdien, nuo pirmad. iki šeštad. nuo vidudienio 12-tos iki 8 vak.

Atsikratyk Visų Ligų Vienu Smūgiu!

Nesirgsi daugiau, jei gyventum dar 100 metų. Nesvarbu, kad užsisenėjusi ir gal manai nepagydoma, kaip Rheumatizmas, Arthritis, Ulcers (vidurių votys), Širdies negalavimai, Strėnų skausmas, Vidurių nevirškinimas, dažnas šlapinimas, Plaukų slinkimas ir kitos ligos. Lengvas, naminis būdas, be chemišku vaistų. Kainuos tik keletą centų per dieną. Priešiusk tuojau tik \$2.00; gausi greitai pilną, išsamų pamokinimą. Džiaugsies, kad išsirašai šį pamokinimą. Jeigu jausies nepatenkintas, sugrąžinsim \$2.00. Skubinkis su užsakymu, lietuviškai arba angliškai.

SCIENCE — Evening Shade, Ark.

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
(Nauji dideli trokai - Naujaisi kraustymo ironkiai)
(Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sažiningas patarnavimas)
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wabbrook 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus. Senus ir naujus daiktus priimame ofise. Galima siūsti ir paštu.

Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu, ir pristatymas garantuojamas.
REIKALAUKITE KATALOGU.

Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje. Siuntiniai pristatomi gavėjui 5-6 savaitių bėgyje.

T. KUCZEWSKI & CO.

4035 SO. RICHMOND STREET Tel.: FRontier 6-6399
Ofisas atdara: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Anglų Kalbos Pamokos

K. KALNĖNAS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
Telefonas: HEmlock 4-8037
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda trenirynis prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

BUDRIKAS duoda \$20.00 už bet koki seną jūsų laikrodėlį, perkant naują Bulovą, Benrus, Elgin, Gruen, Longines Wittnauer nuo \$39.95 ir aukščiau. Perka ir parduoda Deimantus, Brilijantus, seną auksą ir gintarus.

Elektriniai sieniniai laikrodžiai po	\$2.95
Laikrodžiai su gegute po \$6.95 ir aukščiau.	
Mašinėlės plaukams kirpti su žirkėmis	3.95
Žadintuvai laikrodžiai po	1.99
Kišeniniai laikrodžiai po	1.99
Rankiniai laikrodžiai su akmenėliais po	6.99
14 karatų gryno aukso rankiniai laikrodžiai po	29.95
Folding Foto Camera po	9.95
Mažas kišeninis foto aparatas po	1.99
Parker Parkette rašoma plunksna po	1.99
Marine Band lūpinės armonikos po	1.99
4 gabalų arbatos setas, vertės \$4.00 už	1.99
Kavai virti chromu padengtas puodas, verės \$4.00 už	1.99
20 gabalų lėkščių setas, vertės \$8.00, tik po	4.00
53 gabalų lėkščių setas meniškai pagražintas, vertės \$69.00 tik po	29.95
100 gabalų lėkščių setas, vertės \$52.00, tik po	14.95
53 gab. stainless peilių ir šaukštų setas, vertės \$32.95 už	14.95
53 gab. pasidabruoti Rogers Silverware, vertės \$42.95 tik po	19.95
Vienam asmeniui setas sterling silver, vertės \$32.00 už	19.95
Automatiškas tosteris, vertės \$19.95 už	9.00
Waflių keptuvės, vertės \$12.95 už	5.95
Heating Pad (Elektrinės pagalvėlės) \$8.00 vertės už	4.00
Vilnoniai blanketai po	3.95
Plunksninės pagalvės po	1.95
Šilkinės kaldros po	6.95
Paausuoti cuff links setai su jūsų initialais vertės \$4.00 po	2.00
Balto plieno ir sidabro tįstančios laikrodėlių apyrankėlės, vertės \$2.50 už	1.19
Paausutos laikrodžių grandinėlės, vertės \$3.00 už	1.50
Cigarečių žiebtuvėliai \$2.50 tik po	.98
Vėliausios mados auskarai, vertės \$2.00 po	.98
Rožančiai, vertės \$2.00 už	.75
Rožančiai, vertės \$5.00 už	2.00
Geltono aukso auskarai, vertės \$1.50 už	.50
Perlai, vertės \$3.00 už	.98
Pikniko kėdės po	.49
Tape Rekorderiai, vertės \$129.00 už	69.95
Automatiški Phonografai, vertės \$59.95 už	39.95
Maži radio nupiginti už	12.95
Radio su baterijoms ir elektra	24.95

Televizijos visų žymiausių kompanijų už žymiai sumažintas kainas lengvais išmokėjimais.

Rašomos mašinėlės nuo \$35.00 aukščiau.

Atsinešk šį skelbimą — gausi dykai Lietuvišką Knygą su gaidomis.

Atdara Pirmadieniais ir Ketvirtadieniais vakarais iki 9:30. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 popiet. Kitomis dienomis nuo 9-6.

Budriko Radio valanda iš WHFC Radio Stoties. 1450 kil. ketvirtadieniais nuo 6-7 val. vakare.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 S. HALSTED ST.
Tel.: CALumet 5-7237

11 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, APRIL 14, 1956

šarnai draugiškai mirkteli motoristams Strumskiui ir Paršoniui”.

“Darbas prie užtvankos jau įpusėtas. Netrukus abipus jos prasidės pylimo kasimas”.

“O kitais metais prie Rokiškio išsilies platūs vandens srautai ir tose atkrantėse, kur dabar auga piktžolės ir želia pievos, krykštaus vandenyje jaunimo būriai. Rokiškiečiai turės savo ežerą, savo vandens sporto bazę”.

Matote, kaip viskas gražu ir net į tiesą panašu. Visi žino, kad raudonieji ponai vergų rankomis yra pridirbę ne tik ežerų, bet jūrų-marių ir visokių kitokių stebuklų. O dabar, kaip rašo bimbiška spauda, žada projektuoja statyti užtvankas ties Aliaska ir net ašigalio klimatai keisti... Tai kodėl gi negalėtų padaryti dirbtinio ežero Rokiškyje? Galėtų, tik kad... tas ežeras dar baudžiaivos laikais buvo padarytas. Senieji Rokiškio ponai grafai (Tyzenhauzenai ir Pšezdzieckiai) savo muzikų rankomis ne tik tą ežerą, bet ir keletą didžiulių tvenkinių apie dvarą padarė. Po žemės reformos žmonės nuleido vandenį iš to “ežero”, ir jo dugne pasidarė derlinga pieva, teikusi pašarą daugeliui karvyčių, kurios girdė saldžiu pieneliu krykštaujantių vaikelių būrelius... Dabar, naujosios baudžiaivos laikais, matyt, buržuazinis pienelis nemadoje ir vaikams auginti bei pradžiuginti užteks “stebuklingo ežero” vandens... O kas svarbiausia, tai, kaip iš visko matosi, raudonieji grafai įsigėdė pagyventi senųjų ponų atnaujintoje aplinkoje ir iš vėsios vandens bazės pasižiūrėti, kaip jų baudžiauninkai darbininkai ir kolchozininkai, “braukdami nuo kaktos prakaitą”, kuria jiems ir jų “krykštaujanti vandeny jaunimo būriams” laimingą rytą...
SOVIETIŠKA STATYBA
“Vietoje dūminių, į žemę prasmegusių pirkelių matai gražius, šviesius, skarda dengtus namus”, rašo švyturys (nr. 160) apie Skapiškį. O po Pandėlio gatvės paveikslėliu deda tokį užrašą:

— Viena centrinių atsistatęsio Skapiškio gatvių.
Ir kiekvieną galėtų įtikinti, tik ne tą, kuris pažinojo to miestelio Apolionijas, Paulytės ir Stasytes, kuris atsimeina ir pažįsta ten kiekvieną vietą ir žmogų, laukus ir apylinkę. Pasižiūri toks į tą paveiksluką ir sako:

— Taigi, čia, kairėj, Balienės mažalkoholinė arbatinė, o dešinėj — Levuko Suvaizdžio namelis, dar prie Smetonos pastatytas...
Matote, kaip vyksta “atsistatymas”...

— Taigi, čia, kairėj, Balienės mažalkoholinė arbatinė, o dešinėj — Levuko Suvaizdžio namelis, dar prie Smetonos pastatytas...
Matote, kaip vyksta “atsistatymas”...

— Taigi, čia, kairėj, Balienės mažalkoholinė arbatinė, o dešinėj — Levuko Suvaizdžio namelis, dar prie Smetonos pastatytas...
Matote, kaip vyksta “atsistatymas”...

IRGI LAISVĖ
Amerikietis karininkas Berlyne aiškina sovietiškam karininkui:

— Amerika yra laisvės kraštas. Galiu, sakysim, atsistoti prie pat Baltųjų Rūmų ir kalbėti, ką tik išmanydamas, kad ir apie patį Rooseveltą. Niekas nieko man už tai nepadarys.

— O ar manai, kad pas mus kitaip? — pareiškė rusas. — Gali atsistoti prie Kremliaus (tik ne per arti) ir varyti dabar ant Stalino, kiek tik gali.

— Bėt pas mus galima kalbėti ir apie Eisenhowerį...

— Nedraudžiama ir pas mus ant Eisenhowerio varyt...

SUPRATO
Būsimieji agitpropo aktyvistai klausosi politruko paskaitos:

— Baimė, neapykanta, viltis! Štai trys jausmai, kuriais mes privalome maitinti liaudį. Ar matote, sakysim, kaip veikia šis metodas Lietuvoje?

Kažkas iš salės galo atsiliepia:

— Kurgi ne... Baidome liaudį amerikiečiais, skleidžiame neapykantą prieš juos, ir liaudis gyvena viltimi, kad tie prakeikti amerikiečiai kada nors ją išvaduos...

POLITINIS EGZAMINAS
Mokytojas klausia mokinį:

— Ką gali pasakyti apie Ameriką?

— Amerikos kapitalistai per Smetoną išnaudojo ir eksploatavo Lietuvos liaudį, — net nepagalvojęs mokinys duoda gerai iškaltą atsakymą.

— Labai puiku, — džiaugiasi mokytojas. — Ką dar gali pasakyti apie tai?

— Sovietai, — atsako mokinys, — Ameriką pralenkė. Sovietai visais atžvilgiais seniai Ameriką pralenkė...

SOVIETIŠKO RAŠYTOJO PATARIMAI

1. Negalvok.
2. Jeigu jau privalai galvoti, tai niekam nesakyk to.
3. Jeigu jau privalai sakyti, tai nerašyk to.
4. Jeigu jau privalai rašyti, tai tik neskelbk to.
5. Jeigu jau skelbsi, tai nepasirašyk.
6. Jeigu jau pasirašei, tai tuojau dėl visa ko parašyk atšaukimą.

VISIŠKAI UŽGESO

— Kodėl šiemet Lietuvoje tokia šalta žiema buvo?

— Todėl, kad mūsų saulė Stalinas visiškai užgeso...

PAMOKOS
ANGLŲ KALBOS
MAŠINĖLE RAŠYMO
PREKYBOS TEISIŲ
STENOGRAFIJOS
ARITMETIKOS
PILIETYBĖS
Mokslo laikas:
Nuo 9 ryto iki 4 po pietų,
ir nuo 6 iki 9 val. vakaro.
Amerikos Lietuvių Mokykla
816 West 33rd Place
CHICAGO 8, ILL.

Skaitykite “N-nas”
12 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, APRIL 14, 1956

80 metų nuo telefono išradimo

1876 m. kovo 7 d. Aleksandras G. Bell užpatentavo telefono išradimą. Šiandien, po 80 metų, tas jo išradimas pasidarė mūsų kasdieninio gyvenimo būtinybė. National Geographic Society žiniomis, dabar pasaulis naudojasi 98 milijonais telef. aparatų, kurių daugiau kaip 56 mil. tenka JAV-ėms. Vien tik New Yorke yra apie 3,927,000 telefonų.

Tedefoną Dr. Bell išrado beieškodamas būdų išmokyti kurčiusius kalbėti. Nors šis išradimas plačiausiai išgarsino jo vardą pasauly, tačiau tai nebuvo vienintelis šio genijaus išradimas. 1879-80 m. Bell dirbo prie dar fantastiškesnio išradimo — bevielio telefono. Išradimas, pavadintas fotofonu. Juo Bell visai pagrįstai labiausiai didžiavosi. Fotofonas veikia elektromagnetinės radiacijos principu. Šią idėją vėliau išvystė Marconi ir DeForest. Tik Bell naudojamų šviesos bangų vietoj jie panaudojo radijo bangas.

Už telefono išradimą Dr. Bell Prancūzijos respublikos 1880 m. buvo apdovanotas \$10,000 Voltos premija.

Dr. Bell taipgi visada domino žmogaus skraidymo ore galimybė. Jo, kartu su Samueliu P. Langley, pagamintas garu

varomo lėktuvo modelis pats laikėsi ore, bet negalėjo pakelti piloto. Šioj srityj jis dirbo net 15 metų. Kai kurie jo išradimai lėktuvuose ir šiaudien tebevartojami.

Jau 1908 m. Dr. Bell užtikrino: “Lėktuvai sukels revoliuciją karo technikoje... gal būt, net pasitarnaus kaip veiksnys ginkluotiems konfliktams eksterminuoti. Valstybė, kuri sau užtikrins oro kontrolę — valdys pasaulį”.

Kai 1881 m. prez. Garfield buvo pasikėsintojo sunkiai sužeistas ir jo gyvybė kabojo ant plauko, Dr. Bell išrado prietaisą, nustatantį metalinio objekto vietą žmogaus kūne. Šis prietaisas ir buvo vartojamas operacijose iki Rentgeno spindulių atradimo. Dr. Bell padarė išradimų ir žmogaus kvėpavimui atnaujinti. Jo principu vadovaujantis pagaminti šių dienų “geležiniai plaučiai”.

Be jau minėtų dalykų, Dr. Bell daug dirbo ir padarė įvairių patobulinimų šviežio vandens destiliavime, tobulinime didelio greičio motorlaivių, oro vėsėjime, žmogaus amžiaus prailginime ir kitose įvairiose srityse.

Dr. Bell taipgi buvo vienas iš National Geographic Society kūrėjų ir keletą metų jos prezidentu. Dabar šioj organizacijojej dirba jo anūkas, taipgi plačiai pagarsėjęs Amerikos mokslininkas.

Big MONEY SAVING offer

This \$3.00 Value *only* **89c** plus this ad for

New Gibson ICE SLICE TRAY

- **MAKES 38 THIN ICE SLICES** for quicker cooling favorite beverages.
- **EASY AUTOMATIC EJECTION** Choose one, two or 38 slices.
- **NEW COLOR TONE STYLING** Finished in polished copper and silvertone.

BRING IN THIS AD FOR Special offer

Come in today, see the new Gibsons for 1956, present this ad and get your Ice Slice Tray for 89c.

SEE NEW, AUTOMATIC GIBSON Defrosts so fast you never know it's happening... even ice cream stays hard.

A Size for Every Family and a Price for Every Purse

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE and FURNITURE CO.
2876 West Cermak Rd. **Blshop 7-3333**
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS